

Uvodnik

Andrej Bratuž

Tu es Petrus...

Tsi Peter Skala - in na to Skalo bom sezi-dal svojo Cerkev - in peklena vrata je ne bodo premagala." Te besede je Kristus izrekel Petru, ki naj postane prvak apostolov, in mu izročil vodstvo svoje Cerkve na zemlji. Iz teh besed je nastalo papeštvo, ki že nad dva tisoč le predstavlja vrh Cerkve.

V teh dneh je papež Benedikt XVI. praznoval svojo 80-letnico, izšla pa je tudi njegova knjiga o Jezusu Nazarečanu. Prav zato smo se ob teh dveh dogodkih, tako pomembnih za Josepha Ratzingerja, odločili za kratko razmišljanje o papeštvu in njegovi zgodovini.

Zgodovina Cerkve pozna v svojem dolgem razvoju različna stališča glede na vlogo prvaka apostolov - rimskega papeža. Prva stoletja krščanstva predstavljajo obdobje, ko se je lik rimskega škofa oblikoval vedno bolj kot osrednja osebnost v tej organizirani krščanski skupnosti. Ta je zlasti v srednjem veku vedno bolj dozorevala, ko si je Cerkev začela pridobivati tudi svetno oblast (morda zlasti po znani Konstantinovi donaciji). Med znanimi papeži naj tu omenimo le Gregorja I. Velikega. Med naslednjimi izstopa kot pomembna osebnost rimske Cerkve npr. Gregor VII. Zatem pomeni novo obdobje slavni papež Inocenc III., ko je blesk Cerkve še bolj zažarel. Pomislimo nato na čas skromnega meniha Petra da Morrone, ki je bil na papeškem prestolu z imenom Celestin V. le kratek čas, saj je potem odstopil. Sledil mu je oblastni Bonifacij VIII., ki je leta 1300 začel z obhajanjem svetega leta. Prišla je nato vrsta avignonskih papežev, ki so kakih 70 let iz južne Francije vodili Petrovo ladjo.

Še prej je prišlo do usodnega vzhodnega razkola, ko se je v 11. stoletju carigrajski patriarh odtrgal od Rima in s tem povzročil nastanek pravoslavja, ki je postopno zajelo velik del vzhodne Evrope (Rusijo, Grčijo itd.).

Papeška svetna oblast se je razvijala skozi ves srednji vek do renesanse in reformacije. Veliko papežev tega obdobja je v praksi poudarjalo predvsem svojo nadoblast nad cesarjem oz. svetno oblastjo.

V tej smeri so izstopali papeži kot Julij II. ali Aleksander VI. Borgia, ki velja za najbolj negativno osebnost na Petrovem prestolu.

Kaj pa papeži najnovejše dobe, zlasti 20. stoletja? Naj omenimo samo nam najboljše, kot so bili strogi Pij XII., dobri Janez XXIII., učeni in včasih neodločni Pavel VI., pa spet blagi Janez Pavel I., ki je papeževal samo mesec dni, veliki in odločni Janez Pavel II. in sedanji učeni teolog Ratzinger kot Benedikt XVI. Ekumenska naravnost in dejavnost se začnejo v zadnjih desetletjih zlasti z Janezom XXIII. (prva srečanja z anglikanci). Ekumenskost je vidna tudi pri njegovih naslednikih (Pavel VI. in carigrajski patriarh Atenagora). Veliko ekumenskih srečanj v najširšem medverskem okviru je imel Janez Pavel II. (Assisi). Danes se tudi nemški papež trudi za vzpostavitev plodnih stikov v tem smislu. Mednje se uvršča njegovo prizadevanje za srečanje z ruskim patriarhom, kar so bile že zadnje sanje njegovega velikega poljskega predhodnika.

Nemški zgodovinar iz 19. stoletja Leopold von Ranke je v svoji zajetni Zgodovini papežev zelo dokumentirano prikazal cerkveno zgodovino od začetka do I. Vatikanskega cerkvenega zbora v drugi polovici 19. stoletja. Med drugim je zapisal, da oblast papežev ni tako nespremenljiva, kot se zdi.

Sedanji pontifikat je v kratkem času pokazal nekatere svoje osnovne poteze. Papež Ratzinger sledi v veliki meri svojemu predhodniku, vendar s svojim osebnim stilom, kjer se avtoriteta in učenost povezuje s krščansko ponižnostjo in vestnostjo, in to v duhu smernic, ki jih je napovedal ob svojem nastopu, ko je dejal, da želi biti skromen služabnik v Gospodovem vinogradu. Ad multos annos, sveti oče Benedikt XVI.!

Pa je pomlad prišla!

GORICA Občinske volitve

Kaj se je zgodilo v goriški občini?

Marsikdo se je v teh tednih vprašal, kaj se dogaja na goriški občini in zakaj politična leva-sredina, ki je pred petimi leti zmagovala z Vittorio Brancatijem za pičlih 26 glasov, tako malomarno opravi s človekom, ki je bil župan v teh letih, ne da bi zanj poiskala primerno nadomestitev.

Slovenska skupnost je glede na dane razmere od vsega začetka predvidevala možnost več kandidatov leve sredine v prvem krogu volitev in do zadnjega stala ob strani dosedanjemu županu; ko pa je postalo jasno, da si slednji ne upa sestaviti lastnega gibanja, v katerem bi poleg slovenske liste bili tudi njegovi pristaši Marjetice (na katere pa se očitno ni mogel nanašati), je naša stranka realistično ocenila, da je tabor okoli Vittoria Brancatija zelo krhek. Odločila je, da v sklopu Oljke pomaga pri iskanju čimboljšega kandidata, ki naj nadomesti Brancatija, o katerem je postajalo vse bolj jasno, da ga vsi zapuščajo. Tudi Komunistični prenovitelji, ki so uradno trdili, da podpirajo dosedanjega župana in so zanj bili celo pripravljeni iti na cestne manifestacije, so na tihem že iskali rešitev, duhovnika Andrea Bellaviteja, z njimi pa tudi tisti goriški krogi, ki so na koncu v njem dobili kandidata.

Brancati je torej naredil nekaj nepopravljivih napak, ki so ga stale ponovno tekmovalstvo za župansko mesto. Najprej je sredi mandata zamenjal dva odbornika Marjetice in s tem prižgal tisti kruti mehanizem osebnega maščevanja, zaradi katerega mu uradna stranka ni nikoli priznala in je sklenila, da se ga znebi, naj stane, kar hoče. Potem se je krčevito branil predhodnih volitev, ki pa bi ga dejansko ovenčale za zmagovalca in utišale vse tiste kroge, ki so ga hoteli spodnesti. Zapletel se je v zadevo glob voznikom ob prekoračenju semaforov z rdečo lučjo in si nakopal sovraštvo in prezir večine Goričanov. Nazadnje pa je okleval s sestavo lastne liste, ki bi zagotovo imela več privrženecv kot okrnjena Oljka s tedanjim kandidatom zdravnikom Pitzornom, ker je do zadnjega upal, da bo on edini kandidat leve sredine.

Slovenska skupnost ga je prigovarjala, naj se odloči, dala mu je tudi ultimatum do določenega dneva, na katerega se ni odzval; potem pa je sklenila, da si prizadeva pri iskanju drugega človeka, ki naj združi levo sredino v zmogovito koalicijo, ki bi bila v stanju se postaviti proti desnici z možnostjo na zmago.

/stran 14
Mirko Špacapan

Komentar

Ob kandidaturi g. Andree Bellaviteja za župana

"Gospod Andrea Bellavite za seboj ni zaloputnil vrat in zato so mu vrata Cerkve vedno odprta!" je bil jasen goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, ko je bil minuli teden prisiljen sprejeti odstop našega prijatelja, sodelavca, predvsem pa prijatelja vseh nas Slovencev in seveda odgovornega urednika sestrskega tednika Voce Isontina, tudi tiskovnega predstavnika goriške nadškofije in seveda v prvi vrsti duhovnika, teologa, ki je predaval na tržaški in videmski teološki fakulteti.

Še vrsto stvari bi lahko našteali o g. Bellaviteju, tudi to, da je večkrat pisal za naš tednik, kot seveda tudi dejstvo, da se ga ne da stisniti v kliše preprostega duhovnika, kaj šele vaškega župnika (in s tem ne delamo nobenemu vaškemu župniku krivice!), saj je izjemen poznavalec medijev in se prav zato ne čudimo, da je Gorica v Italiji ponovno našla pot do naslovnih vsedravnih časopisov in medijev nasploh predvsem zaradi njegove odločitve, da se kandidira za goriškega župana.

Izjemen čut za socialo, za preprostega človeka in za odrinjene, na rob potisnjene, pa naj gre za brezdomce, priseljence ali tujce, drogiran-ce, ostarele in socialno ogrožene družine ali druge reveže, je g. Andrea Bellaviteja v našem prostoru in v krajevni Cerkvi nasploh naredil glasnika vseh tistih, ki sicer nimajo glasu v naši družbi. Tudi zato njegova velika priljubljenost.

Slovenci lahko rečemo, da smo v zadnjih letih imeli izjemno malo sogovornikov, iskrenih prijateljev, kakršen je g. Andrea Bellavite, tudi zato, ker se je učil našega jezika in je spoznal ter ceni našo kulturo, kot se je tudi vedno v prvi vrsti zavzemal za tesnejše sodelovanje z bližnjim goriškim prostorom v Sloveniji, za tesnejše sodelovanje med sosednjima škofijama in seveda za večjo naklonjenost do Slovenije.

/stran 14
Jurij Paljk

Naša domača 'kuhinja'

Mineštra in kuharji

Ob uri kosila se po svetu vrstijo oddaje s kulinarčno vsebino. Vrhunski kuharji predstavljajo svoje kreacije široki paleti gledalcev, pa tudi ljubiteljski kuharji pridejo do izraza, saj se tudi sami preizkušajo v kuhinji,

lika, saj se od časa do časa pojavlja v javnosti poziv, ki gre v to smer - civilna družba naj bo enolončnica, politična raven pa "self-service" ponudba. Ker enolončnica a priori pomeni kompletno kosilo (ali večerjo), je ponudba a la carte v

lušno!

Zamejci ob taki priložnosti radi zapojemo kot planinci v kaki gorški koči, kjer so enolončnice glavna in edina jed. Nevarnost enolončnic pa je ta, da odjemalec v končni analizi vsiljene enolončnice zasvoži in odkloni ter jo zamenja za "multikulturne" kebab, pizze ali dunajske zrezke.

Vsaka dobra gostilna pri nas pa se zaveda važnosti pristnih domačih sestavin, ki se dopolnjujejo ne le v enolončnicah, ampak tudi v drugih njihovih ponudbah. Zavedati se moramo le pestrosti našega teritorija, dela človeških rok, ki obdelujejo našo trdo zemljo od Milj do Kanalske doline in iz nje iztržijo vrhunske izdelke, in to v ne-lahkih razmerah.

Zavedati se moramo, da je naša produkcija majhna in da bo lahko zanimiva samo, če primerno ovrednotimo vsako sestavino in jo pametno trži. Zmetati vse v enolončnico je najlažja varianta, ki pa zdaleč ni tista, ki nam bo daljnoročno omogočala kulturno prepoznavnost in obstoj. Enotno politično nastopanje, ki nam bi omogočalo boljše trženje naših interesov, nekateri odklanjajo prav iz istih razlogov, zaradi katerih se zavzemajo za kulturo jote ali bolje rečeno, za joto (tudi) v kulturi.

PR

ki je prav tako kot politika umetnost možnega in drznega. V kuharskih oddajah prevladuje mozaik barv in okusov, ki se v različnosti raznih jedi dopolnjujejo v skladen, zaokrožen menu. Ali se vam že cedijo sline? Meni že, saj, žal, po kuharskih oddajah sledijo poročila, ki se ukvarjajo s čisto drugačnimi temami, saj politika je predvsem kuhanje... mineštre, ki bi jo bolj učeno lahko definirali kar enolončnica. Bogato kulinarčno ponudbo pri nas najraje predstavljajo kot kulturo jote, v katero lahko stlačimo marsikaj, ali pa žolce, ki je kulinarčna metafora naše nestabilnosti in podvrženosti zunanjim dejavnikom. Pri nas v zamejstvu/zamejstvih je skušnjava "enolončnice" ve-

bistvu neka virtualna izbira, s katero se zamejski "vrhunski kuharji" ne mislijo preveč ukvarjati, saj je italijanska kuhinja zanje non plus ultra: zamejcem je treba postreči z mastno joto, jo zaliti zraven z nekaj terana, pa še nekaj harmonike naj odmeva zraven, tako da bo

SVET SLOVENSKE ORGANIZACIJE

iskreno čestita

prijatelju in predsedniku Kmečke zveze

ALOJZU DEBELISU

ob pomembnem jubileju

in mu iz srca želi še veliko

lepega in dobrega v nadaljnjem življenju

Slovenska skupnost

Deželni volilni zakon: zadovoljstvo SSK

Slovenska skupnost izraža zadovoljstvo, da se je vlada v Rimu odpovedala kakršnemu koli ugovoru ustavnopravnega značaja zoper deželni volilni zakon. Slovenska skupnost je pred tem opravila potrebne korake pri ministrici za deželna vprašanja Lin-

di Lanzillotta, ki je na petkovi seji Prodijeve vlade podala poročilo o volilnem zakonu FJK. Ministrica se je očitno držala obljube, ki jo je posredno dal zastopnikom slovenske manjšinske stranke, in se ni uklonila pritiskom raznih sredin, tudi iz same deželne levosre-

dinske koalicije, za kar ji gre priznanje celotne slovenske manjšine, ki bo sedaj lahko uporabljala določbe novega volilnega zakona z olajšavami za izvolitev slovenskega predstavnika v deželni svet.

Obenem Slovenska skupnost z začudenjem sprejema izjave predsednika deželnega sveta Tesinija, ki je v svojem sporočilu za javnost zatrdil, da ni nikoli imel nikakršnega dvoma glede skladnosti deželnega volilnega zakona z ustavo, medtem ko je še pred nekaj tedni v intervjuju za Novi Matajur odločno napovedoval nekakšne pritombe in ugovore domnevnih ustavnih strokovnjakov prav glede odobrenih določb o olajšanem zastopstvu za slovensko manjšino.

Ministrica Lanzillotta je torej napisala konec brezpredmetni debati okoli ustavnosti določb evropskega modela za olajšano izvolitev zastopnika slovenske manjšine, kar je soglasno potrdil tudi celoten Prodijev ministrijski svet.

Slovenska skupnost izraža upanje, da se bodo te nepotrebne polemike končno nehale in se bo levosredinska koalicija Demokratičnega zavezništva bolj osredotočila na bližnje upravne volitve, še zlasti v Gorici in Devinu-Nabrežini in začela resno pripraviti na prihodnje deželne volitve leta 2008 z novimi volilnimi pravili.

Damijan Terpin
Deželni tajnik SSK

Prelomno leto 1990

Za demokratizacijo in osamosvojitve Slovenije

Slovenija je postala samostojna država s slovesno razglasitvijo 26. junija 1991. Pred tem je morala prebroditi številne ovire in sprejeti odgovorne odločitve, ki so jo pripeljale do končnega cilja, ki je bila popolna osamosvojitve od jugoslovanske socialistične federacije. To pa se ni zgodilo tako rekoč čez noč. Moral je dozoriti miselni in politični proces pripravljanja razmer, da bodo najširše plasti naroda dojele cilj prizadevanj za uresničitev večstoletnega sna o lastni državnosti v okviru Evrope.

Kot vemo, se je po Titovi smrti leta 1980 začelo glasno razmišljanje o novih okvirih za demokratični razvoj sožitja med narodi in narodnostmi Jugoslavije. Posebno Slovenci so to razmišljanje poglobljali, za kar gre prvenstveno zaslugi kulturnikom in intelektualcem, a po drugi strani je to bila istočasno zgodovinska nuja, ker ni bilo možnosti se nasloniti na kakšno že dovolj oblikovano politično silo z globalnim narodnim programom. Monopol nad oblastjo je še vedno imela komunistična partija, ki je ovirala demokratični razvoj. To je dovolj zgornjo pokazal njen pritisk na pobudnike in avtorje znamenite številke Nove revije spomladi 1987, v kateri je skupina izobražencev (Franc Bučar, Tone Hribar, Peter Jambrek, Jože Pučnik, Dimitrij Rupel in Ivan Urbančič) objavila svoje prispevke za "slovenski narodni program". Zagovarjali so stališče, da izvirna suverenost pripada narodom, ne pa federaciji. Šele na tej miselni in pravni osnovi mora narod postati najprej suveren v sebi in se tako znebiti skrbništva Zveze komunistov oziroma njene represivne roke v sklopu "jugoslovanske narodne armije". Zato se je ar-

mija krčevito upirala vsakršnim spremembam političnega sistema. Dovolj značilno je bilo nje-no represivno nastopanje proti tako imenovani "četverici" v Ljubljani, ki je dejansko spodbudila organiziranje civilne družbe za demokratizacijo javnega življenja. Korak do nastanka več političnih strank ni bil daleč. Prva se je v tem pogledu opogumila Kmečka zveza pod vodstvom Ivana Omana. Njenemu zgledu so kmalu nato sledile še druge politične skupine. Oblikovanje političnih strank je nujno zahtevalo njihovo preverjanje med volivci. Tako so bile prve demokratične in tajne volitve določene za april 1990. V prvem krogu 8. aprila so

tekmec Jože Pučnik iz vrst Demosa pa je prejel 42% glasov. Največje zanimanje je vladalo za volitve delegatov v zbor občin slovenske skupščine (dejansko parlamenta). Na teh prvih demokratičnih in tajnih volitvah po drugi svetovni vojni je koalicija demokratičnih strank Demos (Demokratična opozicija Slovenije) dobila 54,31% glasov. Ostale stranke, ki so pomenile kontinuiteto s prejšnjim sistemom, so dobile 37% glasov. Demos je tako prejel 47 poslanskih mandatorov od skupno 80, leve stranke kontinuitete pa so prejtele 31 mandatorov, 2 mandata sta pripadla italijanski in madžarski manjšini.

Ustanovna seja nove skupščine je bila 17. maja 1990. Za njenega predsednika je bil izvoljen Franc Bučar (iz vrst Demosa). Predsednik republike je mandat za sestavo novega izvršnega odbora (vlade) zaupal Lojzetu Peterletu, predstavniku Slovenskih krščanskih demokratov, ki so znotraj Demosa dobili največ glasov. Po tej zgodovinski spremembi političnega predstavništva je Slovenijo čakala izpeljava plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Ta zgodovinski plebiscit je bil 23. decembra 1990 in na njem so se volilni udeleženci izrekli za osamosvojitve

France Bučar

državlani volili predsednika predsedstva Slovenije in njegove članke, delegate v zvezni zbor skupščine Jugoslavije, delegate zbora občin republiške skupščine in delegate v družbenopolitični zbor republiške skupščine. Drugi krog volitev je potekal 22. aprila. Za predsednika predsedstva republike je bil izvoljen Milan Kučan z 58% glasov, njegov

od zvezne jugoslovanske federacije. Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije je skupščina (parlament) sprejela na zasedanju 25. junija 1991, naslednjega dne je bila na trgu pred parlamentom slovesno razglašena samostojna država Slovenija.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Trda roka res privlačuje?

Tik pred predsedniškimi volitvami v Franciji se kar samo po sebi vsiljuje vprašanje, ki ne velja zgolj za navedeni dogodek: mar res osebnosti, ki se nagibajo v trdo urejanje stvari, uživajo podporo razmeroma velikega števila volilcev oziroma ljudi? Osebnost, ki jo imamo v mislih, je Nicolas Sarkozy, donedavni minister za notranje zadeve in po javnomnenjskih raziskavah kandidat z največ možnostmi za izvolitev. Nicolas Sarkozy se je s svojo odločnostjo, da ne uporabi močnejšega izraza, dvorezno proslavil pred slabima dvema letoma, ko so izbruhili neredi predvsem v pariških predmestjih. Tedaj je prišlo do fizičnih spopadov med policijo in priseljenci, notranji minister pa je z grobimi izjavami spopade še podžgal, dokler se ni v podporo "tujcev" dvignila domača mlada generacija, ravno tako nezadovoljna s siceršnjimi skromnimi obeti za lastno prihodnost. Minister je "upornike" označil z vzdevki, ki jih raje na tem mestu ne ponavljamo in gotovo segajo v območje besednega kaznivega dejanja, vzdevki, v katerih ni težko prepoznati rasno, versko in socialno mržnjo do slojev tako imenovanega družbenega dna. Dobršen del javnega mnenja je bil seveda ogorčen, minister pa ni odstopil, pri čemer mu je vlada zaradi teh ali onih razlogov zaščitila hrbet. Dejstvo je, da je Nicolas Sarkozy kljub vsemu naštetemu, ali prav zaradi tega, v tekmi za predsedniško mesto reci in piši v vodilnem položaju.

Visoka politična osebnost se na politični vrh

ne more postaviti sama, to stori politika s svojimi izbirami, vendar to stori tudi javno mnenje, storijo ljudje oziroma določen del javnega mnenja. In tu se seveda velja zamisliti, namreč nad dejstvom, da je določenemu delu javnega mnenja človek trde roke in trdih prijemov po godu. Kljub sklicevanju na svobodo in temeljne vrednote se torej zdi določenemu delu ljudi človek trde roke in trdih prijemov koristen bolj kot vsi tisti, ki to niso. Izjave v tem smislu so navadno vedno iste, da je namreč treba v vsesplošnem smislu napraviti red in končno urediti stvari, ki so ušle iz tira. Ne nazadnje je treba napraviti red in odnosu do priseljencev, kakor tudi v odnosu do mladih, v kolikor njihova upornost postane preveč izrazita in družbenokritična. In kadar je tako, kdo lahko napravi ta red in kdo lahko uredi stvari, če ne zelo odločen človek, enostavneje rečeno, človek trde roke in trdih prijemov? Lahko da Nicolas Sarkozy ne bo izvoljen za predsednika Francije, to je seveda v pristojnosti francoskih volilcev, toda dejstvo je, da ima na predvečer volitev največ možnosti zmage. In ob tem bi se pogreznili v vprašljiv molk, v kolikor ne bi na tem mestu izpostavili prepričanja, da politika trde roke ni koristna politika in dolgoročno ne more prinesiti nič dobrega. Vselej in povsod je zato treba dajati podporo osebnostim dialoga in približevanja, upoštevanja vseh in še posebej drugačnih, sicer bo ta naš svet vse bolj neprijeten in obtežen z napetostmi.

Janez Povše

Na dnu...

GRUDINA

JE PODPIS, PA TUDI MNOGO VEČ

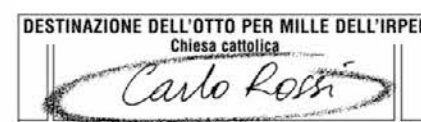

www.8xmille.it

PODPISI OBRAZEC CUD IN NAMENI
8 OD TISOČ KATOLIŠKI CERKVI.
TVOJA ŽELJA POMAGATI DRUGIM
SE NE BO NIKDAR UPOKOJILA.
C.E.I. Conferenza Episcopale Italiana

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Davkoplačevalci, ki jim ni treba predstaviti davčne prijave, lahko vseeno sodelujejo pri izbiri 8 od tisoč s svojim obrazcem CUD. Na listu, priloženem obrazcu CUD, podpiši dvakrat: v okencu "Chiesa Cattolica" in, spodaj, kjer piše "Firma". List nato zapri v belo ovojnico, nanjo pa napiši svoj priimek, ime, davčno številko in napis "SCELTA PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO E DEL CINQUE PER MILLE DELL'IRPEF". Ovojnico oddaj na poštnem uradu ali v banki. Kaj več informacij dobiš na zeleni, brezplačni telefonski številki 800.348.348.

Na tvoji davčni prijavi
ali na obrazcu CUD

TUDI LETOS SE ŽE UTEČENEMU 8 OD TISOČ PRIDRUŽUJE PET OD TISOČ. DAVKOPLAČEVALEC LAHKO PODPIŠE ZA 8 OD TISOČ IN ZA PET OD TISOČ, KAJTI EDEN NE IZKLJUČUJE DRUGEGA; NOBEDEN OD DVEH PA DAVKOPLAČEVALCA ITAK NIČ NE STANE.

Kratke

Nov napis na šoli Ivan Trinko

"Zelo smo veseli, mislim, da lepšega velikonočnega darila nismo mogli dobiti!", je bila srečna ravnateljica srednje šole Ivan Trinko

Foto JMP

v Gorici Elizabeta Kovic, ko nam je pripovedovala, da so bili tudi sami na šoli prijetno presenečeni, ko so videli, kako je Brancatičeva občinska uprava držala besedo in na šolsko poslopje v ulici Grabizjo, v kateri je danes samo slovenska šola, postavila dvojezični napis, ki bo odslej nemo, a prav zato toliko bolj zgovorno govoril o slovenski šoli. Ravnateljica nam je tudi povedala, da je vesela, ker je Brancatičeva uprava držala besedo: "Niti na tihem nismo pričakovali tako lepega napisa! Še lepše je bilo dejstvo, da so občinski delavci naredili vse sami med velikonočnimi počitnicami."

Foto JMP

Abonmajška predstava SSG v goriškem gledališču G. Verdi

Gledališka sezona, ki jo kot že veliko let prireja Slovensko stalno gledališče Trst v sodelovanju z goriškim Kulturnim domom in Kulturnim centrom Lojze Bratuž, bo v ponedeljek, 23. aprila, ob 20.30 v goriškem gledališču Verdi (ul. Garibaldi 2a) ponudila v pogled goriškim abonentom (Red A, B in T) peto letošnjo predstavo. V goste bo prišel znani igralec, ujedljiv družbenokritični satirik Paolo Rossi z uprizoritvijo Igralci - I giocatori.

Predstava je namenjena združenim abonmajem; goriški abonenti imajo rezervirane sedeže v prvem delu parterja. Avtobus bo vozil po običajni poti s postanki: v Doberdobo, v Romjano, v Selcah (Ronke), Tržiču, Štivanu, Jamljah, Gabrjah, Sovodnjah, Štandrežu in Gorici.

Za vse podrobnejše informacije se lahko zainteresirani obrnejo na urad Kulturnega doma v Gorici (tel. +39 0481 33288).

Predprodaja vstopnic za predstavo poteka od 16. aprila dalje v gledališču G. Verdi v Gorici (pri blagajni na korzu Italia), od ponedeljka do sobote od 17. do 19. ure.

Razpis za učno osebje na šolah

Urad za slovenske šole sporoča, da je od petka, 6. aprila 2007, na oglasni deski Pokrajinskega šolskega urada v ul. Rismondo 6 objavljen razpis za vključitev učnega osebja slovenskih šol v pokrajinske (nekdanje permanentne) lestvice, ki bodo uporabne do imenovanja vseh kandidatov. Obrazci za vložitev prošnje bodo na razpolago na šolah in na Uradu za slovenske šole v uradnih urah za stranke. Prošnjo za vključitev v lestvice za goriško pokrajino je treba oddati Uradu za slovenske šole pri Pokrajinskem šolskem uradu v Gorici do ponedeljka, 7. maja 2007. Razpis je na ogled tudi na spletni strani Deželnega šolskega urada www.scuola.fvg.it in na posameznih šolah.

Snovanja 2007: Kitara

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in ArsAtelier vabita na naslednje srečanje v nizu letošnjih Snovanj, ki bo v torek, 24. t.m., ob 18. uri v komorni dvorani KC Lojze Bratuž posvečeno kitari. Ta instrument je med mladimi zelo priljubljen predvsem zato, ker se pojavlja v vseh glasbenih žanrih. Navidez preprost, vsebuje zelo subtilne izrazne možnosti, ki zahtevajo od izvajalca predanost in poglobljen študij. Na večeru se bodo učenci SCGV Komel soočali z igro izbranih študentov tržaškega konservatorija iz razreda prof. Ennia Guerrata.

Slikarka Kasja Tulić v Kulturnem domu

V galeriji Kulturnega doma je na ogled lepa likovna razstava Kasje Tulić, slikarke iz Dalmacije, ki so jo na odprtju predstavili ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel, ravnateljica Kulturnega doma iz

Foto JMP

Nove Gorice Pavla Jarc in kritik Joško Vetrih. Slikarka ponuja na ogled izjemno pretanjen likovni opus, ki je ves uglasen na sredozemsko tople, življenju zavezane barve, na meji med figurativnim in sodobnim abstraktnim ekspresionizmom.

Center Bratuž / Beli priročniki krožka Virgil Šček

Dr. Avgust Sfiligoj je lahko danes mladim za vzor!

Kjer sem svoboden, tam sem doma je zelo lep naslov dveh knjig, ki ju je pred kratkim izdal Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček v sodelovanju z Mladiko v zbirki t.i. belih priročnikov, predstavili pa so ju v torek, 3. t.m., v Kulturnem centru Lojze Bratuža na zelo dobro obiskani prireditvi. Sam kulturni dogodek je bil zares dokaz več, kako potrebna so pričevanja, dokumenti in zgodovinski orisi o naših velikih možeh, kako res je, da bi se iz zgodovine lahko veliko naučili, če bi le hoteli.

Knjigi Kjer sem svoboden, tam sem doma sta namreč knjigi o življenju in delu dr. Avgusta Sfiligoja, politika, odvetnika, ti-grovc, predvsem pa pokončnega narodnega človeka, ki je s svojim življenjem "plačal za vse zmote in za vse totalitarizme 20. stoletja", kot je na predstavitvi povedala dr. Mira Cencič, ki se je v svojem po-

segu zaustavila pri krvavem 20. stoletju in velikem liku dr. Sfiligoja. Delo je za tisk po dveh letih raziskavah v arhivih v Italiji in Sloveniji pripravila Sfiligojeva hčerka Majda Sfiligoj, profesorica in dolgoletna ravnateljica slovenskega učiteljskega v Gorici, ki se je na predstavitvi javno zahvalila vsem, ki so pripomogli pri pripravi knjige, za pobudo za knjigo pa izrecno dr. Rafku Dolharju, ki jo je bil zanj pred leti nagovoril. Večer v centru Bratuž so sodelovali urednik belih priroč-

nikov Ivo Jevnikar, dr. Mira Cencič, dr. Rafko Dolhar in zgodovinar Peter Černic.

Dr. Rafko Dolhar je na večeru javno pozval goriške akterje narodnega življenja, naj pišejo o povojnih dogajanjih v t.i. politični sredini, medtem ko je dr. Mira Cencič spregovorila o prvem delu knjige o dr. Sfiligoju, v katerem je avtorica Majda Sfiligoj predstavila rod, mladost in začetke javnega dela pokojnega odvetnika, politika in človeka, ki so ga kar različni režimi preganjali, obsojali in mu stregli po življenju.

Fašisti so dr. Avgusta Sfiligoja kot enega najvidnejših organizatorjev TIGR obsodili leta 1931 in na drugem tržaškem procesu leta 1941 na 40 let ječe. Po razsulu Italije se je dr. Sfiligoj priključil odporništvu, a so ga zato, ker ni bil v soglasju z novo komunistično oblastjo, zaprli na Vipavskem. Ko se je rešil iz zapore in se

naprtil fašizem. Prišlo je do revizije njegovega procesa, kar je pomenilo rešitev tudi za njemu podobne slovenske ljudi, ki so bili obsojeni pod fašizmom. Prav zato je dr. Cencič na predstavitvi poudarila, da "življenje dr. Sfiligoja razgalja čas, v katerem je živel, in ga kaže v vsej nečlovečnosti in nesramnosti."

Dr. Avgust Sfiligoj je bil predvsem politik, človek dialoga in zagovornik narodnih pravic, predvsem pa eden od utemeljiteljev slovenskega solstva na Goriškem, je povedal zgodovinar Peter Černic, ki je ocenil, da je zelo kompleksna stvar razumeti "odločitev dr. Sfiligoja za samostojno politično delovanje na Goriškem." Černic je še dejal, da se je kot demokrat in odvetnik kmalu zavedel, da bo Gorica po vojni pripadla

Foto JMP

vrnil v Gorico in v Italijo, so ga leta 1950 ponovno zaprli, tokrat demokratična Italija, češ da ni odsedel vseh let, ki mu jih je bil

Italiji, in se je takoj začel zavzemati za samostojno demokratično politično nastopanje in je gradil konstruktivne odnose naj-

prej z zavezniško vojaško upravo in takoj za tem z novo italijansko oblastjo, predvsem pa vse to v času, ko ni bilo to lahko. Černic je opozoril, da se na delo dr. Sfiligoja in njegove Slovenske demokratske zveze, predhodnice današnje stranke Slovenska skupnost, prevečkrat gleda zelo reduktivno, ko se izrecno izpostavlja samo utrditev antikomunističnih stališč, saj se "pozablja pragmatična politična logika, ki je za našo sredo obrodila mnogo sadov," kajti, tako Černic, "v določenih primerih ni šlo za ideološke izbire, ampak za racionalne izbire, ki bi jih vsak trezen slovenski politik moral podpreti, kar se na žalost ni zgodilo." Černic je izpostavil tudi zavzemanje dr. Sfiligoja za povojno uveljavljanje slovenskih pravic in rabe slovenščine v javnosti. Opozoril

Foto JMP

je tudi na vlogo dr. Sfiligoja pri snovanju slovenskih občin v Števerjanu in Sovodnjah, na politična pogajanja, ki so privedla do slovenske šole, na prve Sfiligojeve predloge za zaščitni zakon, ki segajo že v leto 1949 in na vstop Slovencev v goriški občinski odbor. Sledili so posegi dr. Draga Legiša, dr. Bukovca, števerjanskega župana Corsija, dr. Damijana Paulina in drugih. Na Tržaškem bo predstavitev knjige v petek, 20. t.m., ob 17.30 v konferenčni razstavnici dvorani Narodne in študijske knjižnice v Narodnem domu v Trstu.

JUP

Sindikat slovenske šole

Umirjeno o pereh težavah slovenske šole

Sindikat slovenske šole je 16. marca sklical sejo z namenom, da preuči težave, ki jih imajo naše šolske ustanove predvsem glede šolskih stavb. Poleg odbornikov so bili prisotni: deželna svetnica Tamara Blažina in Mirko Špacapan, pokrajinska odbornica Mara Černic, doberdobski župan Paolo Vizintin, predsednika goriškega SSO in SKGZ, Janez Povše in Nataša Paulin.

Po uvodnih besedah tajnika SSS Princiča je ravnateljica Sonja Klanjšček opozorila na dve pereči situaciji doberdobskega ravnateljstva: OŠ Romljan in večstopenjska šola Doberdob.

Število učencev na OŠ v Romljanu iz leta v leto raste. Zato je za prihodnje šolsko leto še vedno odprt problem dveh prvih razredov, saj slovenski šoli niso še dodelili dodatnega razreda za paralelko. Ob tem je Klanjščekova poudarila, da pogajanja spremlja zelo pozorno, saj je treba vedeti tudi to, da ima ronško ravnateljstvo vedno manj vpisov.

Slovenski šolski center, ki naj bi ga dogradili v Romljanu, ostaja pa

še vedno zgolj obljuba. Čeprav je nova ronška uprava izjavila, da se zavzema za slovensko manjšino, tega v dejanjih glede osnovne šole ni pokazala. Špacapan in Blažina nista bila seznanjena o tem zastoji, saj je bila konvencija med občino Ronke in Pokrajino podpisana že leta 2005. Odbornica Černic je pojasnila, da je Pokrajina v desetih letih namenila več kot milijon evrov za občino Ronke prav za ta načrt. Zdi pa se, da se je vse zataknilo v občinskih uradih tudi glede še vedno nerazčišene razlastitve zemljišč, na katerih naj bi zgradili šolsko središče.

Ob tem je Povše najprej poudaril dejstvo, da je za civilno družbo porast števila vpisanih šoloobveznih otrok velik uspeh slovenskega šolstva v Italiji, in pohvalil delo učnega osebja vrtcev in osnovnih šol. Predlagal je, naj se ustanovi akcijski odbor, ki bi spremljal to problematiko in sproti seznajal predstavnike politične in civilne družbe o težavah, zastojih in napredovanjih.

Š porastom učencev v romjanski

šoli je povezano tudi večje število vpisanih v 6. razred večstopenjske šole v Doberdobo. Prostorska stiska postaja res velika, saj za leto 2008/2009 ni več prostora za dve paralelki. Po predhodnem pogovoru z doberdobskim županom je rav. Sonja Klanjšček menila, da je to prvo, kar morata reševati skladno Občina Doberdob in Pokrajina. Župan Vizintin je poudaril, da pričakuje večje sodelovanje Pokrajine, saj Občina ne razpolaga s sredstvi za dograditev šole. Že večkrat je namreč prosila Pokrajino za prispevek, a ga ni nikoli prejela. Šolsko prostorsko stisko bo kljub temu treba nujno rešiti čim prej. Za šolsko leto 2007/2008 je problem rešen, saj bo laboratorij preurejen v učilnico za razredni pouk. Za šolsko leto 2008/2009 pa ni na razpolago nobenih prostorov več. Tudi za to se je zavzela Mara Černic in obljubila, da se bo pozanimala na Pokrajini za morebitni prispevek.

Ravnateljica Miroslava Braini je naglasila težave na Krminskem. Tudi tam naraščajo vpisi. V šolskem letu 2007/2008 bo na OŠ Ludvik Zorzut 30 otrok. Šolska stavba na Plešivem ima tri razrede in ne zadošča številu vpisanih otrok. Starši in domačini so se odločili, da nočejo s Plešivega v mesto, zato se bo morala krminska uprava soočiti tudi s tem. Stavba

je tudi glede varnosti zelo vprašljiva. Tudi na Krminskem je edina rešitev dograditev šolskih prostorov, saj je stiska velika tudi v tamkajšnjem otroškem vrtcu. Malčki so namreč že vrsto let v stavbi privatnega vrtca Rosa mistica, ki ga upravlja cerkvena ustanova. Dokler ni bilo tako velikega naraščanja, je vladalo spoštljivo sodelovanje. V zadnjem obdobju pa se pritisk na slovenske vpise odraža včasih tudi v odnosih med privatno in državno ustanovo, saj so šolske sestre odločile, da slovenski oddelek ne sme sprejeti več kot 22 vpisov.

Ne nazadnje ravnateljica Braini še vedno pričakuje dograditev in obljubljeni preureditev šolskih prostorov v OŠ Oton Župančič, za kar je goriška občinska uprava že namenila finančna sredstva, ni pa še nič naredila.

Odbor Sindikata je sklenil, da se bo zavzel za rešitev težav, v katere je zašlo naše šolstvo. Sicer so bile pristojne tržiske in goriške oblasti seznanjene že leta 1999 o velikem porastu, ki naj bi ga slovenska šola imela v prihodnjem desetletju. Odbor Sindikata se bo spet sestal čez mesec dni. V tem času pa priporoča, naj bodo pri reševanju teh vprašanj soudeleženi vsi predstavniki civilne in politične družbe ter naj konstruktivno sodelujejo v prid slovenski šoli.

Dario Bertinazzi

Blagoslovitev obnovljenega župnišča v Štandrežu

Kovačija krščanske skupnosti in dom vseh faranov

Foto DP

Lepa množica ljudi se je v prijetnem, skoraj poletnem večeru v soboto, 14. t.m., udeležila krajše slovesnosti na glavnem trgu v Štandrežu, med katero je goriški nadškof msgr. Dino De Antoni blagoslovil obnovljeno župnišče v Štandrežu. "Župniška cerkev je srce krščanske skupnosti, župnijski dom so njena pljuča, župnišče pa kovačija," je med drugim povedal župnik Karel Bolčina. Prav on je namreč med pozdravnim nagovorom orisal pot od martinovega 1993, ko je prvič prespal v župnišču, pa vse do danes. Potem ko je deželna uprava odobrila prispevek, so se jeseni 2005 odprla vrata gradbišča. Župnikove besede so bile polne hvaležnosti: najprej Bogu, potem nadškofu, župniškemu gospodarskemu svetu, prejšnjemu in sedanjemu župniškemu pastoralnemu svetu, ki mu ni stal ob strani "samo z nasveti, ampak tudi z odprto dlanjo in širokim srcem". Zahvalil se je vsem farankam in faranom, ki so pomagali pri

delih na najrazličnejše načine, izrecno pa dvema, to sta Luciano Krpan, ki "je bil velikokrat več ur na dan v farovžu kakor doma", in Ema Brajnik, ki "je ponoči raje šivala zavese kot spala in podnevi raje tekala po hišnih nadstropjih, kakor da bi poležavala doma." Zahvalil se je geom. Angelu Spanoju, dragocenemu voditelju del, deželni upravi, posameznim tehnikom in podjetjem ter ustanovam. "Ta hiša ni moja in ni niti namenjena meni," je poudaril g. Karel. "Ta hiša je dom vseh faranov: v njem bivajo domači duhovniki in je odprta vsem župljanom, ki so v stanovanjski stiski, in vsem popotnim gostom." Izrazil je željo, "da skozi vrata te hiše radi in s ponosom vstopate kot v svoj dom in v svojo lastnino." Geom. Spano' je prikazal opravljena dela in ureditev prostorov ter poudaril, da so pri tem skušali ohraniti kar čimbolj zvesto podobo nekdanjega župnišča. Župnik je nato prebral pismo odsotnega predsednika deželne uprave Illyja, nakar je nadškof blagoslovil vhod v župnišče. G. Luciano Zotti mu je ponudil ključ hišnih vrat in mu tako simbolično izročil opravljeno delo. Za nadškofom so si navzoči ogledali okusno opremljene prostore, ki so resnično velika pridobitev za vso štandredsko skupnost.

DD

KULTURNI DOM Komigo

Stoletna zgodba Goriške za uvod v komedijske večere

Dolg aplavz dobro zasledene dvorane goriškega Kulturnega doma je v sredo, 28. marca, nagradil sedemnajst nastopajočih ljubiteljskih igralcev treh narodnosti, Slovencev, tostran in onstran meje, Furlanov in Italijanov, ki so pod okriljem društva MOST in ob sodelovanju Kulturnega doma, v sklopu trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo, postavili na oder svojo drugo trijezično produkcijo; prva je bila uspešna Korenine pod

mrežo l. 2004. Odrski prikaz z naslovom Wochein žanrsko sicer ni ravno v sozvočju z lahkotnejšimi komičnimi predstavami, ki jih bo ponudila letošnja izvedba Komigo, na vpis abonmajev katerega se je odzvalo že 200 gledalcev. Uprizoritev je sestavljena iz več kratkih prizorov, v katerih so se, upoštevajoč zgodovinske vires, v zamisli avtorice Lidije Jarc in dramaturški ter režijski obdelavi Radoša Bolčina, za igralske stvaritve večkrat nagrajenega člana SNG Nova Gorica, izrisale

podobe znanih Goričanov v stoletni zgodovini Bohinjske železnice. Wochein kot poklon stoletnici Bohinjske proge namreč odstira zavoso tudi nad žalostnimi dogodki, ki so se vklesali v zgodovino tega koščka naše, večkrat prav zelo trpeče zemlje, pa tudi življenjska zgodba nekaterih protagonistov, kot npr. mladega Michelstaedterja ali igralke Nore Gregor, je bila prej tragična kot vesela. Že od samega začetka ne slutimo svetlega konca niti za povezovalno nit, ljubezensko razmerje med poročenim slovenskim postajenačelnikom Markom (Robert Cotič, tokrat tudi kot asistent režiserja) in italijanskim dekletom Magdo (Enrica Laprocina, gotovo najboljša izmed nastopajočih igralok). Na

valovni dolžini Komigo pa so bežni humorni utrinki, podkreppljeni z narečnim poudarkom slovenskega protagonista z dežele (dognana igra Manuela Pintarja) in seveda epilog odrskega mozaika Wochein, ki se konča s komično noto. Konec pozivlja režijsko premišljeno zasnovano celoto, ki skuša razgibati statičnost prikaza, pri katerem na golem odru visi le velika ura, kakršne najdemo na železniških postajah, in odštevajo čas, medtem ko se ob puhtenju pare neprenehoma vrstijo vlaki in prinašajo ter odnašajo spomine. Komični sklep je morda najbolj pristen in posrečen del predstave, saj iz njega veje tipični "goriški" način razmišljanja in v nekaj replikah širje starejši protagonisti, v dobri karakterizaciji Marka Černica, Roberta Juretiča, Edija Bramuzza in Kazimirja Černica, preletijo dobršen del goriške zgodovine in svojevrstno pokomentirajo navedene dogodke.

IK

Martina Gereon o Prazniku frtalje v Rupi

Letos poseben večer za mlade

Z naglimi koraki se bliža tradicionalni Praznik frtalje, ki je med našimi ljudmi zelo priljubljen. "Letošnja izvedba prinaša novost," nam je povedala predsednica društva Martina Gereon, "saj bomo praznovali štiri dni. Sobota zvečer bo namreč na poseben način posvečena mladim: v gosteh bomo imeli rock skupino The M.A.F.F. Show, ki je v naših krajih dobro poznana. Ostale dneve bo program potekal po ustaljenih tirnicah: 1. maja bo imela častni govor pokrajinska odbornica Mara Černic, poleg nje bomo imeli v naši sredi gledališko skupino iz Štandraža in razne zборе, otroške, mešane in moške. Obiskala nas bo tudi folklorna skupina iz Škofje Loke; naša občina je namreč pobratena s škofjeloško. Seveda ne more manjkati tekmovanje v cvrtju najboljših frtalje, ki se bo začelo že 25. aprila; istega dne bomo jutraj v župniji imeli slavje ob prazniku našega zavetnika sv. Marka." Priprave so v polnem teku, saj

Foto DPD

je ekipa prosvetnega društva Rupa-Peč polna idej in moči. "Dela so skoraj končana, saj praznik pripravljamo že nekaj mesecev; največ opravil je seveda z birokratskimi zadevami." Mlada predsednica je izrazila posebno zadovoljstvo nad sodelavci. "Veliko mi pomagajo tudi člani, ki niso v odboru. Posebno sem vesela nasvetov prejšnjega predsednika, Iva Kovica, ki je vedno zraven s svojo pomočjo." Vsi najtopleje vabljeni!

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ

prireja v Rupi

PRAZNIK FRTALJE 2007

25. aprila ob 16.30

- Nastop otroških pevskih zborov
- Tekmovanje v cvrtju najboljših frtalje
- Ples z ansamblom SOUVENIR

28. aprila ob 21.00

- Ples z rock skupino THE M.A.F.F. SHOW

29. aprila ob 16.30

- Ženski pevski zbor Jezero iz Doberdoba
- Nastop folklorne skupine iz Škofje Loke
- Ples z ansamblom HAPPY DAY

1. maja ob 16.30

- Nastop MoPZ Tabor z Opčin (TS)
- Častni govornik: Mara Černic
- Gledališka skupina iz Štandraža
- Ples z ansamblom HAPPY DAY

Deloval bo dobro založen bife z raznimi specialitetami na žaru, tipično frtaljo in domačim vinom. Toplo vabljeni!

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Obvestila

V občinskem parku (trg Municipio 1) bo v torek, 24. t.m., ob 17.30 Snidenje z goriško poezijo. Srečanje, ki ga prireja Kulturni dom v sodelovanju Slovenske konzulte pri goriški občini in založbe Educa iz Nove Gorice, bosta sooblikovala pesnika Jurij Paljk in Radivoj Pahor. Povezovalce večera bo Zoltan Jan. **Župnija sv. Martina** iz Sovodnjaj prireja izlet na Dunaj 7., 8. in 9. maja 2007. Odhod v ponedeljek, 7. maja. Med potjo kosilo iz nahrbtnika ali v samopostrežbi na avtocesti; popoldne prihod na Dunaj: ogled parka Belvedere, opatije Klosterneburg in odhod v hotel. Torek, 8. maja: voden ogled palače Hofburg, kapucinske cerkve in cesarske grobnice; kosilo; popoldne obisk palače Schoenbrunn; pozno popoldne pokušnja vin in vrnitev v hotel. Sreda, 9. maja: jutro prosto, kosilo in odhod domov. Cena 180 evrov (vse vključeno razen vstopa v Schoenbrunn). Predplačnina ob vpisu 80 evrov (nujna veljavna osebna izkaznica!). Vpis do 29. aprila pri župniku Vojku Makucu v Sovodnjah. Informacije na tel. 3494775510. **V Gnidovčevem domu** na Mirenskem Gradu se zaradi velikega povpraševanja nadaljuje razstava ilustracij Paole Bertolini Grudina in Walterja Grudine. Priporočamo, obiščite jo!

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 20.04. do 26.04.2007)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Kamnjo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored: **Petek, 20. aprila** (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: Domače viže - Iz krščanskega svete. -

Zanimivosti in obvestila - Vic tedna. **Ponedeljek, 23. aprila** (v studiu Andrej Baucon): Sodobni "sound" - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti in obvestila. **Torek, 24. aprila** (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem. **Sreda, 25. aprila**: Oddaja odpade zaradi neposrednega prenosa košarkarske tekme. **Četrtek, 26. aprila** (v studiu Niko Klanjšček): Oddaja odpade zaradi neposrednega prenosa košarkarske tekme.

Darovi

Za misijonarja Danila Lisjaka: namesto čokoladnih pirhov V., J., G., E. in B. Terpin ter N., I. in P. Pahor 80,00 evrov. **Za misijonarja** P. Opeko: N.N. 100,00 evrov. **Ob 3. obletnici** smrti Alfreda Iermara iz Ločnika družeta žena Lojzka in hči Marina za Sveto Goro 30,00 in za Novi glas 30,00 evrov.

Na goriški univerzi je v teritorialni politiki uspešno diplomiral **TOMAŽ ŠPACAPAN** Novemu doktorju čestita PD PODGORA

Na tržaški univerzi je na fakulteti za politične vede doktoriral **CATERINA AMBROSI** Čestitamo in želimo obilo delovnih uspehov PD PODGORA

in SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE GORICA

V LETU SVETEGA PISMA

vljudno vabita na predavanje svetopisemskega strokovnjaka koprškega pomožnega škofa **dr. Jurija Bizjaka** na temo

SVETO PISMO JUDJE, MUSLIMANI IN KRISTJANI

Pogovor bo vodil g. Alessio Stasi

Kulturni center Lojze Bratuž
četrtek, 19. aprila 2007, ob 20.30

SKRD JADRO, SKRŠD TRŽIČ in TRŽIŠKA OBČINA s pokroviteljstvom združenja CONFEMILI in GORIŠKE POKRAJINE

vabijo na simpozij

VREDNOTE IN SKUPNE MISLI MED KRAJEVNIMI SKUPNOSTMI IN DRUGIMI PRISOTNIMI KULTURAMI

Sodelujejo: Enrico Fasana, Teresa Tonchia, Anna Cocchiarella, Peter Močnik, Barbara Sinicco

Povezuje: Ivo Petkovšek

Občinska knjižnica Tržič
Petek, 20. aprila 2007, ob 18. uri

DRAMSKA DRUŽINA F.B. SEDEJ

TI IZ OČI LJUBEZEN JE SIJALA

Dramska uprizoritev umetniškega ustvarjanja goriškega skladatelja in narodnega buditelja Lojzeta Bratuža

Premiera 20. aprila 2007 ob 20.30
v dvorani Sedejevega Doma v Števerjanu

Društvo slovenskih izobražencev / 44. literarna nagrada Vstajenje Letošnji dobitnik je pesnik Aleksij Pregarc

Podelitev nagrade Vstajenje se je tudi letos zapisala kot eden ključnih kulturnih dogodkov v zamejstvu, hkrati pa tudi tradicionalnih večerov, ki jih prireja Društvo slovenskih izobražencev. Seznam dose-danjih nagradencev neoporečno pričča o vitalnosti kulture, ki nastaja izven matičnih meja. V štirinširidesetih letih obstoja so bili namreč deležni nagrade tako zamejski kot tudi zdomski ustvarjalci, taki, ki svojo umetniško stvaritev snujejo na vrednotah zahodnoevropske kulture in krščanstva, znanstveno delo pa na trdnih znanstvenih temeljih. Zamisel o nagradi, ki naj bi ovrednotila pomembne dosežke slovenskih zamejskih in zdomskih pesnikov, pisateljev in znanstvenikov, je nastala 19. septembra 1963, ko so se na sedežu Slo-

venske prosvete v Trstu na pobudo duhovnika in pesnika dr. Stanka Janežiča zbrali predstavniki zamejskih demokratičnih in katoliških organizacij, revij, časopisov, Mohorjeve družbe iz Gorice in Celovca. Utrjeno je bilo namreč prepričanje, da ustvarjalci v zamejstvu in zdomstvu ustvarjajo v težjih razmerah kakor v matični domovini, imajo manjši odziv in navadno tudi ne dosežejo nobenega drugega javnega priznanja. Prvi odbor, ki je sklenil skrbeti in podeljevati nagrado, so sestavljali ravnatelj dr. Anton Kacin, pisatelj in časnikar Franc Jeza in prof. Martin Jevnikar iz Trsta, dr. Rafko Vodeb, duhovnik, pesnik in profesor v Rimu ter pisatelj Lev Detela z Dunaja. Tradicija veleva, da se nagrada Vstajenje podeljuje po veliko-

nočnem času, od tod torej njeno ime. Kot običajno se je tudi letos komisija sestala v velikem tednu. Prof. Lojzka Bratuž, prof. Robert Petaros, prof. Zora Tavčar, dr. Zorko Harej, prof. Diomira Fabjan Bajc, prof. Neva Zaghet in urednik Marij Maver so iz lanske izvirne knjižne bere pregledali 36 del zamejskih in zdomskih avtorjev ter se odločili podeliti nagrado Aleksiju Pregarcu, ki sledi lanski nagrajenci Lidi Turk z romanom Zora. Nagrajenca, ki ga je občinstvo v Peterlinovi dvorani pozdravilo s toplim aplavzom, ne gre podrobno predstavljati, saj je v našem prostoru že dolgo prisoten in uveljavljen kulturni animator, avtor dramskih del, igralec, pesnik, prevajalec in posrednik slovenske, posebej zamejske poezije Slovincem po svetu in v Slove-

niji. Pregarcov poetični opus je obsežen in v njem je prepoznavna pred-

Lani se je Pregarc v našem kulturnem miljeju ponovno izkazal, saj je v sodelovanju z Edijem Žerjalom izdal pri Goriški Mohorjevi družbi in ob podpori sklada Polojaz dvojezično grafi-

lavce. Program so tako sooblikovali še flavtist Miloš Pahor in duo Tamara Ražem (klavir) in Damian Locatelli (bariton); avtor je tudi interpretiral nekaj svojih pesmi. Esejistični vpogled

v Pregarcov pesniški opus so prireditelji prepustili prof. Vilmi Purič, ki je umetnika večkrat označila za samohodca: to pa ni junak z golim romantičnim predznakom, ki se spopada s sovražnim okoljem, je le človek, ki doživlja v sebi neutehane boj, samouničevalno krizo. Ta se v pesmih izraža z grozljivimi podobami bivanja. Te pa se omilijo, ko pesnik opeva domači kraj. Tedaj Pregarc končno prestopi v svetlejši

Foto IG

sem kultivirana pesniška govornica ter zelo širok tematski zajem. Njegova poezija je odprta tako svetu kot intimi, socialni in ženski problematiki, vprašanju biti in iskanju Boga, pa tudi domačijstvu, zamejstvu in zdomstvu.

no mapo z naslovom Žlahtnost-Preziosita'. Večer v Peterlinovi dvorani je gladko stekel prav v Pregarcovi režiji. Ob tako pomembnem osebnem dosežku je pesnik želel pri sebi tudi svoje prijatelje-sode-

pesniški pastor. Povedati je treba še, da Zadružna kraška banka podpira nagrado Vstajenje že od leta 1973. Letos je denarno priznanje izročil Aleksiju Pregarcu Dragotin Danev.

Igor Gregori

Gostovanje SNG Opera in balet Maribor v goriškem gledališču Verdi Očarljiva neminljivost ljubezenske zgodbe Romea in Julije

Spet so goriški obiskovalci gledaliških dvoran lahko uživali ob vrhunski baletni predstavi, umetniškem izražanju, ki ni ravno pogosto na goriških odrih. V sklopu čezmejnega kulturnega projekta Mozaik, katerega soorganizatorja sta tudi goriško gledališče Verdi in goriška občina, in ob sodelovanju Glasbene matice je v goste prišlo SNG Opera in balet Maribor, ki je že nekajkrat tudi pri nas pustilo svojevrstni neizbrisni ustvarjalni pečat in navdušilo goriško publiko. Tako je bilo tudi v petek, 30. marca, ko je mariborski plesni ansambl z gosti različnih narodnosti, v goriškem gledališču Verdi, predstavil nikdar izpeto ljubezensko zgodbo gorečih zaljubljenecv Romea in Julije, kakor jo je po Shakespearu v prosojno lahkotnost baletnega izraza pretkal Sergej Prokofjev (1891-1953), čigar dela ob nastanku, pred sedemdesetimi leti, niso posebno dobrohotno sprejeli, s časom pa se je vkovalo med najsvetlejšje plesne inačice vsem poznane tragične ljubezenske zgodbe. Goriško občinstvo, med katerim so bili tudi novo-

goriški župan Mirko Brulc, občinski odbornik za kulturo Claudio Cressati in umetniški vodja gledališča Verdi Walter Mramor, se s skandiranim ploskanjem kar ni moglo posloviti od baletnikov, ki so pod režij-skim in koreografskim vodstvom Yourija Vamasa udeležili njegovo zamisel in prenesli iz daljnih renesančnih časov s čustvi nabito pripoved v prvo polovico dvajsetega stoletja na jug Italije in sovražni rodbini Capuletov in Montecchijev obarvali v temne mafijske barve. Kraj dogajanja so pretehtano od-slikavali tudi veliki funkcionalno po-edni scenografski elementi in kostumi Michaela Scotta, ki je plesalce oblekel v tipične obleke z brez-rokavniki in kravatami ter jim nataknil celo črna očala in pridal samokres, plesalke pa odel v kot tančice lahkotna, s cvetnimi motivi okrašena krila. Mafijsko ozračje je prikladal tudi prvi del črne limuzine, ki se je

parkrat grozeče pojavil v odrskem ozadju. V preudarno naštudirani koreografski sliki so se edinstveno spajali čisto liricno-poetični trenutki, predvsem v »pas de deux« Romea in Julije, ko sta odlična in prikupna ple-

salca, zlatolasi Lukas Zuschlag in temnolasi Ana Klačnjša, z lju-beče nežno strastnimi telesnimi gibi, baletnimi koraki in obrazno mimiko odsevala vso na-

drobno paleto čustev, v kateri sta bila ujeta mlada zaljubljenca do njunega tragičnega življenjskega epiloga. Koreograf Vamos je v skladu s celotno vizijo spremenil ples gavotte v nič dobrega obetajoči tango, ljudske ple-se pa niansiral s pridihom tarantelle, tako da je iz celote dihalo južnjaška sončnost, pa tudi vročernost, posebno poudarjena ob prizorih spopada mladih nasprotnih taborov. Mestoma so ob prikazu radoživosti mladih zasijali tudi drobci hudomušne, brezskrbne razigranosti. Iz celote so vele sveža neposrednost, izvirnost, gibka sočnost ter toplina, ki so jih znali mojstrsko posredovati dvana-jst nastopajočih solistov in množica baletnega zbora ter kot glasbena in pev-ska podlaga zbor in orkester SNG Opera in balet Maribor pod taktirko Petra Feranca. Slikovitost odrske podobe so ob posameznih prizorih bistveno naglaševali učinkoviti svetlobni efekti Klause Gärdtza. Iz baletne predstave je zavelo neko novo, prijetno, včasih prav presunljivo branje znane pripovedi, ki je v Shakespearovi literarni predlogi in glasbi Prokofijeva razk-rilo nepoznane in še neizpete izrazne možnosti.

Iva Koršič

Ljubljana Predstavitev Trinkovega zbornika

V petek, 13. aprila, so v Prešernovi dvorani Slovenske akademije znano-sti in umetnosti (SAZU) predstavili Trinkov zbornik, sad simpozija, ki so ga leta 2004 ob 50. obletnici Trinkove smrti pripravili v Vidmu in Špetru. Zbornik z naslovom Mons. Ivan Trinko (1863-1954). Spodbujevalec spoznavanja in dialoga med kulturama - Promotore della conoscenza e del dialogo tra culture je v celoti dvojezičen. Izdalo ga je Kulturno društvo Ivan Trinko iz Čedad, uredili pa so ga Roberto Dapit, Michele Obit in Lucia Trusgnach. Zborniku je priložena zgoščenka s spomini Trinkovega pranečaka na slavnega sorodnika. Polna dvorana, v kateri je bilo tudi veliko gostov s Tržaškega, Goriškega in Videmskega, je potrdila, da je Trinkova osebnost, čeprav veliko let v Sloveniji zapostavljena, še živa, njegovo izročilo pa še vedno oplaja vse, ki ljubijo beneške doline. Predstavitev je vodil Roberto Dapit, ki je vmes povedal tudi marsikaj tehtnega iz življenja in dela beneških Slovencev in o načrtih, ki bi jih želeli uresničiti. Po uvodnem pozdravu predsednika SAZU Boštjana Žekša in krajšem nagovoru Zorka Pelikana z Urada Vlade Republike Slovenije za Sloven-ce v zamejstvu in po svetu, je prof. Matjaž Kmecl izrazil veselje ob pomembnem sodelovanju be-

neških rojakov z matično domovino pri uresničevanju izjemnega kulturnega in znanstvenega podviga. Predsednik Kulturnega društva Ivan Trinko iz Čedad Michele Obit je na kratko povzel nastajanje zbornika. Vsebinsko 452 strani obsegajoče publikacije je predstavila ravnateljica dvojezične šole v Špetru Živa Gruden. Pomudila se je pri posameznih avtorjih (Jože Pirjevec, Branko Marušič, Giorgio Banchig, Marija Kacin, Živa Gruden, Fedora Ferluga Petronio, Giorgio Cadorini, Markus Giger, Miriam Giger, Lojzka Bratuž, Ivanka Uršič, Marino Qualizza, Franc Križnar, Igor Jelen, Drago Samec, Liliana Spinazzi Monai, Lucie Nazzi, Milko Matičetov, Alvaro Petricig, Michele Predan) in v glavnih obrisih prikazala vsebino njihovih prispevkov. Spomnila se je tudi velike prijateljice beneških Slovencev prof. Brede Pogorelčeve, ki ji smrtna kosa ni dovolila dokončati prispevka za zbornik. S svojim duhovitim nastopom je prisotne presenetil tudi prof. Milko Matičetov, ki je živo opisal svoje prvo srečanje z Ivanom Trinkom leta 1940, ko je bil še študent slavistike na univerzi v Padovi. Skoraj dveurno predstavitev zbornika so sklenili z vabilom v sosednje prostore na ogled razstave nekaterih redkih starejših in dragocenih knjig iz Trinkove osebne knjižnice, ki je delno last SAZU.

Verena Koršič

Drugi del predavanja, ki ga je imel akademik dr. France Bernik na goriški predstavi monografije o Cankarju, bomo objavili prihodnjic.

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite **Skladu Dorče Sardoč**, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom. Od ustanovitve prejema štipendije Sklada Dorče Sardoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

»Pet tisočink« je prispevek, ki ga predvideva Zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke priznanim dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam.

V ta seznam spada tudi **Sklad Dorče Sardoč**.

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjeno dobrodelnim organizacijam in neprofitnim ustanovam v modelih CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko **Sklada Dorče Sardoč** in se podpišete.

Prispevek »petih tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Davčna številka **Sklada Dorče Sardoč** je:

91013840318

ZALOŽBA MLADIKA Narečna pesniška zbirka Aleksandra Furlana

Barkovlje skozi oči in srce (ali ko pesnik ima dušo)

Verjetno ni oseba, ki bi Barkovljana Aleksandra Furlana, našega šandrina, ne imela rada. Poznamo ga namreč kot pristrčno in odkrito osebo, ki zvesto spremlja kulturno in družbeno dogajanje v zajedstvu. Bralci Mladike pa o njem vedo tudi povedati, kako tankočutno snuje narečne poezije, saj jih je v reviji v preteklosti že večkrat objavljala. Zato se je po več letih sodelovanja uredništvo Mladike odločilo izdati njegovo narečno pesniško zbirko, ki nosi naslov An popodan. Ko bo bralec vzel knjigo v roke in jo prelistal, bo takoj opazil, kako se barkovljansko transkribirano narečje uglašeno spaja z ilustracijami Edija Žerjela, ki vizualno dopolnjujejo oz. vsebinsko povzemajo marsikatero poezijo. Glede pesmi velja najprej poudariti, da se v njih docela zrcali avtorjeva nežna osebnost. Gre namreč za skupek izpovednih lirik, ki se v narečni obliki ne kažejo nič manj stanovitne od

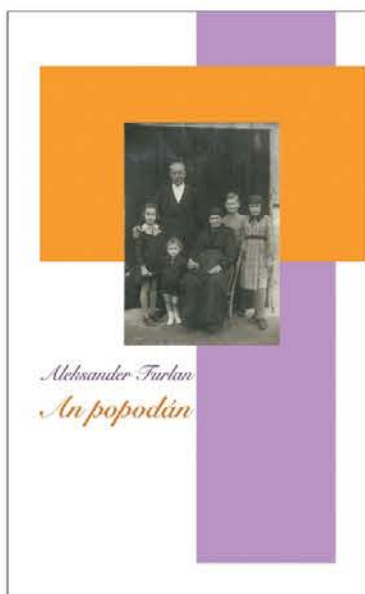

Foto JMP

knjižne: prej obratno! Neposrednost barkovljanščine dodaja ope-

vanim tematikam še bolj izrazito tančico domačnosti, ki se v pretežnem sosledju kvartin, mestoma tudi tercina, in preko oklepajev ter zaporednih rim vijejo skozi vso zbirko. Kot je v uvodni misli zapisala Zora Tavčar, je posebnost zbirke ta, "da je njen avtor domačin, prista-

niški delavec", ki hoče ostati tudi v svoji poeziji to, kar je, in nič več. Ta pristnost, ta pogled skozi oči in srce preprostega človeka nam na poseben način odpira presunljivo lepoto tega koščka naše obale. "Skozi rahlo nostalgijo za časom, ki nepriključno tone, a obenem z zdravim čutom za sodobni utrip riše naš barkovljanski narečni pesnik včasih v drobni zariski, drugič v zgoščenih epskih potezih filmsko na-

Aleksander Furlan
An popodan

zorno in razgibano podobo svojega (našega tukajšnjega) malega sveta." Vsakdanji utrip barkovljanskega življenja zaživi v rahlih, skorajda šepetavih podobah prazničnih običajev, delovnem vsakdanu v delavnicah in na pašnih, v nenehnem prepletanju in hitenju letnih časov. "In sredi vsega tega polnokrvno zaživijo domačini, kleni in zavedni, delavni in uporni, hudomušni in razigrani", ljudje, ki so tudi boleče povezani s težko preteklostjo na teh tleh, "obenem trdno zakoreninjeni na svojem, a tudi odprti širšemu svetu." Pisec opisuje osebe in narodne bolečine, predvsem "predmejsko" slovensko usodo. Avtor pa se zna z veliko mero življenjskega optimizma prepustiti otroški začudenosti in moški vrtajoči spretnosti, ko se mora soočiti s problemi današnjega sveta. V eni roki drži spomin na starodavne čase in navade, z drugo pa občuje tudi z dosežki sodobne tehnike. Barkovlje zaživijo v pristni podobi kot v starih črno-belih razglednicah: bele hiše v bregu, obrisi vinogradov, vrtičkov in pašnov, mrgolenje sem in tja hitečih ljudi itd. "Morda - in tega si želimo vsi - bo prav to sporočilo Furlanove poezije znal razbrati tudi matični Slovenec in občutil to poezijo kot 'našo' (to je: svojo)", sklene Tavčarjeva.

IG

Obvestila

Društvo slovenskih izobražencev vabi na ponedeljek, 23. aprila, na srečanje z zgodovinarjem dr. Petrom Vodopivcem, avtorjem knjige Od Pohlinove slovnice do samostojne države, ki ga bo predstavil in se z njim pogovarjal prof. Tomaž Simčič. Začetek ob 20.30 v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3. **Skupno tržaško** romanje v Slovenji Gradec bo dne 25. aprila letos. Šolske sestre de Notre Dame

Darovi

V spomin na Aleksandra Žerjela daruje dr. Vinko Milič 20,00 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor. **V spomin** na Aleksandra Žerjela daruje Erminia Žerjal 50,00 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor. **Ob nabirki** za katoliški tisk daruje za Novi glas Slovensko pastoralno središče Trst 200 evrov.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA in
KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA VIRGIL ŠČEK

vabita na predstavitev knjige v dveh delih

Majda Sfiligoj

**KJER SEM SVOBODEN,
TAM SEM DOMA**

Življenje in delo dr. Avgusta Sfiligoja

v petek, 20. aprila 2007, ob 17.30
v konferenčni razstavnici dvorani NŠK
v Narodnem domu v Trstu, Ulica Filzi 14

O delu bodo spregovorili ravnatelj Narodne in študijske
knjižnice Milan Pahor, predsednik Krožka Virgil Šček
Rafko Dolhar, urednik "belih priročnikov" Ivo Jevnikar
in avtorica Majda Sfiligoj

Šolstvo

Pokrajinske lestvice učnega osebja

Dne 6. aprila je Deželni šolski ravnatelj odredil razpis za vključitev, posodobitev, potrditev, preložitve ali ponovno vključitev v pokrajinske lestvice učnega osebja šol s slovenskim učnim jezikom. Gre za lestvice, namenjene usposobljenim (habilitiranim) kandidatom za poučevanje na šolah s slovenskim učnim jezikom. Razpis je letos še posebno pomemben, ker je finančni zakon za leto 2007 določil, da naj bi bila to zadnja priložnost za vključitev v sedanje lestvice, ki naj bi se tako iz "permanentnih" preobrazile v "lestvice, uporabne do imenovanja vseh kandidatov". V prihodnje seveda bodo za poučevanje na šoli določena nova posebna pravila, za katera pa še ni povsem jasno, kakšna bodo. Gotovo je le, da bo za sprejem v stalno službo še naprej potrebna usposobljenost (habilitacija). Nemogoče je v enem članku izčrpano podati vsebino razpisa, zato pa Deželni šolski urad poudarja, naj vsi zainteresirani pazljivo preberejo razpis, ki visi na oglasni deski Deželnega šolskega urada v ul. S. Anastasio 12

v Trstu, Pokrajinskega šolskega urada v Gorici v ul. Rismondo 6 ter slovenskih šol vseh vrst in stopenj na Tržaškem in Goriškem. Možno si ga je ogledati tudi na spletni strani www.scuola.fvg.it. Izpostaviti gre vsekakor, da morajo vsi, ki iz kakršnegakoli razloga želijo ostati na pokrajinski lestvici, predstaviti ustrezno prošnjo, in to tudi tisti, ki so že na njej, ali tisti, ki so na njej bili in v letu 2005 tega niso naredili ter so zato bili izključeni. In končno - največja letošnja novost - nanjo se smejo, pa čeprav s pridržkom, vpisati tudi vsi tisti, ki v tem šolskem letu že obiskujejo enega od rednih ali izrednih habilitacijskih tečajev ("Scienze della formazione", SISS itd), namenjenih slovenskim šolam, ki jih organizirajo univerze ali druge za to pooblaščen ustanove. Rok za predstavitve prošnje, ki jo je treba predstaviti ali Uradu za slovenske šole v Trstu v ul. S. Anastasio 12 ali oddelku le tega pri Pokrajinskem šolskem uradu v Gorici v ul. Rismondo 6, zapade 7. maja 2007. Urađa sta na razpolago za vse morebitne informacije.

ZALOŽBA ANNALES Knjiga Gorazda Bajca

Obveščevalne službe in severovzhodna meja Italije

Predelano in dopolnjeno doktorsko disertacijo, ki jo je Gorazd Bajc jeseni 2004 zagovarjal na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani, so predstavili v sredo, 11. aprila, v razstavnici dvorani Narodnega doma. Srečanje sta priredila Narodna in študijska knjižnica in Društvo slovenskih izobražencev. O publikaciji z naslovom Operacija Julijska krajina - Severovzhodna meja Italije in zavezniške obveščevalne službe, ki jo je izdala koprška založba Annales, so spregovorili ravnatelj NŠK Milan Pahor, zgodovinar Jože Pirjevec in avtor sam. Publikacija je strogega znanstvenega značaja, kar pomeni, da bodo ljubitelji detektivk Flemingovega kova našli bolj malo za svoje okuse. To pa še ne pomeni, da si zgodovinar ne more nadeti preobleke detektiva, ko poglobljeno raziskuje določene zgodovinske

dinamike. Ravno obratno - trdi prof. Pirjevec, ki je v svojem posegu poudaril pomen, ki ga arhivsko raziskovanje ima na poti zanesljivega proučevanja preteklosti. Naklonjenost, s katero je zgodovinar ocenil Bajcovo knjigo, je slonela zato ravno na dejstvu, da je avtor osnoval svojo študijo prav na temeljitih proučevanju arhivskih dokumentov v Londonu, Washingtonu, Ljubljani, Trstu in Vidmu. "Bajc se je lotil tematike, ki je bila doslej malo raziskana, saj so nekateri dokumenti postali dostopni šele pred kratkim", je še dejal prof. Pirjevec in povedal tudi, da predstavlja raziskava osnovo "za razumevanje dogodkov, ki so se zvrstili po letu 1945",

predvsem z ozirom na napete odnose med Slovenci in Italijani, ki pogosto celo današnji vsakdan. Drugače rečeno: soočiti se moramo s koreninami dogajanj, v katere smo še danes vpeti. Gorazd Bajc je občinstvu predstavil vsebino knjige, v kateri je pojasnjeno, kako se v anglo-ameriških dokumentih o zavezniških obveščevalnih in diverzantskih službah, zlasti britanske uprave za posebne ope-

racije pa tudi ameriškega urada za strateške službe, kažejo italijanske težnje po razmejitvi Julijske krajine, in sicer v obdobju od kapitulacije Italije 8. septembra 1943 do konca druge svetovne vojne. Zgodovinar se je tako poglobil tudi v dinamike zapletenih odnosov znotraj italijanskega odpornišstva, v katerem velja izpostaviti napetost med garibaldinci, del katerih se je postopoma približal slovenskim partizanom IX. korpusa, in protitalijanskimi ter protikomunističnimi partizani ozopovci.

IG

Foto IG

SKD Cerovlje-Mavhinje

Festival amaterskih dramskih skupin

ŠKD Cerovlje-Mavhinje je že s polno paro zagnalo organizacijski stroj Zamejskega festivala amaterskih dramskih skupin, ki bo ljubitelje amaterskih odrov tudi v letošnjih poletnih večerih popeljal v Talijin čarobni svet na mavhinskem trgu. Sedma izvedba Zamejskega festivala amaterskih dramskih skupin bo potekala od četrta, 14. junija, do nedelje, 1. julija 2007, ko bo na sporedu slavnostno nagrajevanje. Prijavljene amaterske dramske skupine bodo na

mavhinskih odrih nastopale v obdobju treh junijskih vikendov - predvidoma ob petkih, sobotah in nedeljah. Taka izbira, ki so jo organizatorji uvedli že za minuli festival, omogoča tako prirediteljem kot publiki oddih, obenem pa ponuja večji manevrski prostor za morebitne nadomestitve iger ali spremembe v koledarju nastopov, ki ga - kot v Mavhinhah še kako dobro vedo - lahko pogujejo predvsem neugodne vremenske razmere. V festivalskih dneh bodo ama-

terske dramske skupine v Mavhinhah nastopale izmenično na dveh odrih. Na šolskem dvorišču bo stal velik šotor, ki bo omogočal nemoten potek festivala prav ob vsakem vremenu. Novost bo na vaškem trgu, saj bo letos tudi tamkajšnji oder pokrit in zaprt v hrbtnem delu, kar naj bi omogočilo boljše akustiko. Organizator zagotavlja tudi okrepil sistem ozvočenja in luči. Pravilnik je ostal v glavnem nespremenjen. Pomembno je poudariti, da vsako društvo lahko prijavi le eno predstavo v vsaki od dveh kategorij (odrasli in mladi do letnika 1993.) Že v minulih izvedbah je bil večkrat izrečen predlog o možnosti selekcije nastopajočih skupin, kar pa je menda težko uresničljivo. Selekcijo torej organizatorji

prepuščajo posameznim društvom, ki bodo tako sama izbrala, s katero skupino ali igro hočejo konkurirati na mavhinskem festivalu. Tudi nagrade so v glavnem ostale nespremenjene in poudarek je na izvirnosti tekstov, glasbe in kostumov, medtem ko je letos prvič uvedena nagrada za najboljši jezik. Prijavnice in katerekoli druge informacije nudijo v društvenih prostorih v Mavhinhah ob četrtek zvečer od (okvirno) 21. do 22. ure (tel-fax 0402916056 - e-mail: cerovljemavhinje@libero.it), pa tudi v uradih Slovenske prosvete (Trst), ZSKD (Trst, Gorica, Čedad-Rezija) in ZSKP (Gorica), kjer so na razpolago razpisno gradivo, vpisne pole in vsaka druga informacija. Rok za pred-

stavitev prijavnic zapade v četrtek, 26. aprila 2007. Izpolnjene prijavnice s predvidenimi prilogi bodo morali zainteresirani oddati neposredno na društvenem sedežu v Mavhinhah ali po priporočeni pošti s povratnico. Poleg vpisnice je treba prijavnici priložiti tudi izjavi avtorja teksta igre oz. njegove priredbe ter avtorja glasbe oz. glasbenih besedil (v primeru, da niso vpisani v ustanovni SIAE). Če je kdo od nastopajočih vpisan v ustanovo ENPALS, je to treba javiti organizatorjem in nuditi vse potrebne podatke v zvezi s tem. Dokumentaciji mora biti priložena tudi slika nastopajoče skupine, saj bo ta sestavni del festivalske brošure. Sestava in usklajevanje koledarja

predstav ni lahko delo, zato se organizatorji priporočajo, da se nastopajoče skupine držijo napovedanega datuma nastopa in torej že vnaprej zjamčijo vso potrebno resnost in zavzetost. Organizatorji še posebej pozivajo k prijavljanju mladinskih iger (domače društvo se bo predstavilo z novo otroško skupino v starostnem razponu 3-10 let), saj so slednje še posebej priljubljene tako med otroško kot tudi med odraslo publiko. Poseben izizv pa seveda predstavlja nagrada za najboljši jezik. V prostorih nekdanje osnovne šole bo v festivalskih dneh odprta razstava domače ustvarjalnosti, vsem obiskovalcem pa bodo na voljo tudi običajno dobro založeni kioski.

igb

Vse že videno na evropskem kongresu beguncev in izgnancev v Trstu

Kongres enoumja in izključevanja

Ob koncu marca je Unija Istranov (UI) organizirala v Trstu 1. Mednarodni kongres izgnancev in beguncev, žrtev "nacifašističnih režimov, komunističnih režimov nekdanjega Vzhodnega bloka in Turčije", kot je bilo to zapisano v programu. Udeležilo se ga je 48 begunskih organizacij, predvsem iz vrst sudetskih, pruskih in šlezjskih Nemcev, karelijskih Fincev, ciprskih Grkov in Armencev, ki naj bi skupaj predstavljali okrog pet

slovenskih izgnancev, ki so bili čez noč surovo iztrgani iz svojih domov in odgnani neznano kam, z usodo optantov, ki so imeli z mednarodnimi sporazumi zajamčeno možnost izbire državljanstva in tudi 1-2 leti časa za odločitev itn. Tudi sicer so bili organizatorji kongresa skrajno sumničavi do DIS, zahtevali vpogled v statut ipd., kar vse se je končalo z njihovo odločitvijo, da slovenskega združenja ne povabijo na kongres. Ob trčenju na navedeno različnost pogle-

skovno konferenco ob zaključku kongresa, ki je bila v programskih dokumentih proglašena za odprto ("aperta a tutti"). Na njej se je nameraval predstaviti, odredi kongresu pravico, da se proglašajo za vseevropskega, in dopovedati prisotnim, da so bili genocidni politiki in etničnemu čiščenju izpostavljeni predvsem Slovenci, ne pa Italijani. Pridružila sta se jima tudi profesor Samo Pahor in avtor tega sestavka. Naše iluzije o tem, da se je v vrstah militantne istrske in nemške diaspore morda vendarle kaj premaknilo v smeri sprave, pa so se razbile ob sklepu organizatorja, da nam ne dovoli vstopa v dvorano. Na vprašanje avtorja tega sestavka, zakaj se ne moremo udeležiti konference, ki je odprta za vse, smo prejeli ciničen odgovor, "da so pač bila gradiva kongresa prespšno napisana."

Izjave, ki ne vzdržijo resne presoje

Komentarja vredne so tudi nekatere izjave iz uvodnih pozdravov tržaškega župana Roberta Dipiazze in deželnega odbornika Roberta Antonaza (Primorski dnevnik, 30.3.2007). Prvi je, med drugim, izpostavil polstoletni molk, ki naj bi spremenil domnevno povojno etnično čiščenje v Istri in potrebo, da se zgodovina napiše na novo, in to "na osnovni resnice in ne po mišljenju zmagovalcev." Kar bi lahko pomenilo, da tudi poročilo mešane zgodovinske komisije zanj ni zgodovina, ampak diktat zmagovalcev. Antonaz pa je zagotavljal, da naj bi bila Istra pred eksodusom "krasno okolje, v katerem so složno sobivali različne narodnostne skupnosti in so ljudje govorili tri jezike." Pri čemer pa bi ga kazalo spomniti, da je tržaški škof Juraj Dobrila že okrog 1870. leta preroško napovedal, da se bodo nekega dne Slovani v Istri dvignili na način, ki ne bo ugoden za Italijane, če iredentistični pritiski nanje ne bodo popustili. In ker niso popustili, ampak so se pod fašizmom stopnjevali do grozljivosti, se je to med drugo svetovno vojno in po njej tudi zgodilo. Zgodba o treh jezikih pa drži, če je Antonaz pri tem imel v mislih okoliščino, v kar pa dvomim, da so pač Italijani govorili svoj jezik, Slovenci in Hrvati pa poleg svojega večinoma tudi še italijanskega.

Milan Gregorič

milijonov beguncev. Ni se pa kongresa udeležilo združenje za Julijsko krajino in Dalmacijo kot eno najmočnejših in neke vrste krovnih optantskih organizacij. Slednje se tudi sicer distancira od radikalnih in bojovnih stališč UI, ki gredo od zahteve po vračilu zapuščenih dobrin, povratka optantov v rodne kraje, pa vse do spodbijanja veljavnosti Osimskih sporazumov. Kongres je potekal za zaprtimi vrati. Na njem so sprejeli statut, v katerem so se, med ostalim, zavezali, da bodo ščitili pravice beguncev (vrnitev v rodne kraje, vračilo zaseženih dobrin ali odškodnine zanje), ohranjali zgodovinski spomin na tragedijo eksodusa, tudi z vzpostavitev vseevropskega dneva spomina nanj, in nastopili kot močan in kvalificiran sogovornik evropskim organom.

Ob programski napovedi, da bo kongres odprt tudi za žrtve nacifašizma, je zanimanje zanj pokazalo tudi Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 (DIS), ki združuje 85 sekcij z okrog 17.000 člani. V izjavi pismu, ki je temu sledila, pa so prišli do izraza različni pogledi na pomembna vprašanja. Kot npr. na povojno dogodke (fojbe, eksodus), pa neprimerljivost usode

dov in sumničav odnos se je DIS tudi sicer odločil, da se ne bo udeležil kongresa, tudi če bi bil nanj povabljen. Da si ni delal posebnih iluzij o tržaškem kongresu, kaže tudi dejstvo, da se DIS že nekaj časa dogovarja z združenji izgnancev Francije, Poljske, Češke, Slovaške, Ukrajine idr. o ustanovitvi Mednarodnega odbora izgnancev žrtev fašizma in nacizma 1920-1945, ki bo 9. junija 2007 v Brestanici, in ki bo imel svoj sedež v Sloveniji, kot državi z največ izgnanci na število prebivalcev. Predsednik UI Massimiliano Lacota je v medijih (La Voce del popolo, 2.4.2007) pojasnil, da so organizatorji ocenili, da v tej konstitutivni fazi kongresa "prisotnost slovenskega združenja ni bila oportuna, ker je bila nujna enotnost ciljev in namenov". Očitno jim je šlo za to, da se žrtve nacifašizma znajdejo predvsem v njihovih aktih, s katerimi bodo mahali po evropskih dvorah in s tem dokazovali svojo "široko reprezentativnost." Ali z drugo besedo, kongres enoumja in izključevanja, zakrit za lepimi besedami odprtosti.

Farsa tiskovne konference, "odprte za vse"

Kljub temu razpletu pa je DIS poslal svojo delegacijo na ti-

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

"Joj, kako je vse tako, kot iz škatlice!"

Včasih mi je žal, da ne morem ustaviti čas ob tistih prebliskih, pri tistih stvarkih, spoznanjih, podobah, obrazih, ki bi jih želela potem pred tipkami zopet priklicati v spomin. A zaman. Čas beži in večkrat se tisti tresljaji srca in duše, ki si jih občutil ob nečem v čisto določenem trenutku, ne dajo zopet priklicati na ukaz. Želela bi ubesediti občutke, ki jih lahko imaš samo v tujem kraju, občutek domačnosti, ki ga iščeš s takojšnjim izpraznjenjem potovalke in iskanjem primerne prostora za vse v najeti sobi, opazovanje nemškega življenja v isti državi, v kateri tudi sam živiš, pa sončni zaton in vprašanje, ki si si ga tolikokrat v teh nekaj dneh zastavil: "kakšno pa je lahko življenje v teh krajih, kjer je vse tako, kot iz škatlice? Kako zrasteš? Kakšno pot si v življenju upaš začrtati?"

Ali pa je zmotno že samo to, da si naidejam, da smo mi - občani sveta, kjer gre prenekatara stvar narobe - rezultat tega, kar je v naravi povsem običajno: adaptacija okolju, fleksibilnost in večja prilagodljivost? Sprašujem se, kako bi zrasla, ko bi v vsakem razredu imela, tako kot vsi ostali sošolci, na razpolago svoj računalnik, svojo omarico za potrebščine, biomalico in sveže iztisnjeni jabolčni sok? Kakšna bi bila danes, ko bi od rojstva živela v pokrajini z najnižjim odstotkom brezposelnosti v državi, kjer ti nihče ne slabo prepleksa kuhinje, kjer so računi za elektriko in vodo vedno do centa točni, sončni kolektorji na strehah zelo običajna stvar, cestna popravila pa se zelo normalno dokončujejo v predpisanem roku? Kako bi živela tam, kjer v mestu srednje velikosti ni kina ne gledališča, malo časopisnih

kioskov, v zameno pa veliko prodajalnih čevljev in ličnih hišnih zaves? Bi se bila enako v sebi in navzven borila v iskanju lastne osebnosti, svojih idej in poti, ki mi je lastna? Bi mislila, da je samoumevno, da nadaljujem z družinsko tradicijo, mogoče v špeceriji, gostinskem obratu, lesnem podjetju, pa čeprav bi se, denimo, želela preizkusiti v veterini? V kolikšni meri nas zunanje naravno in družbeno okolje oblikuje in koliko je v nas prirojenega? Večno vprašanje. Gotovo pa je, da je narava pri ponazoritvi svojih zakonov zelo jasna: žival in rastlina, ki živita v okolju, kjer ni vse tako enostavno, kjer ni vedno dovolj vode in steza ni vedno pokrita z mehko travo, razvijeta v sebi neko drugačno moč, moč

iskanja svojega prostora pod soncem kljub vsemu, moč iznajdljivosti, fleksibilnosti, adaptacije razmeram, ki gotovo niso lahke. Kdo ve, mogoče so nas že kot otroke vse luknje na cesti učile iskanja alternativ na vseh področjih v življenju, prepoved igranja z žogo na dvorišču za hišo, ki jo je izustila tečna gospa, se je izlila v iskanje stalne kreativnosti z umom in telesom,

stavek neke profesorice, naj bi »mi doma dali nekaj sedativov, da bi v razredu postavljala manj vprašanj«, jasno opozorilo, kaj je zares narobe pri šolski vzgoji in cenjenju vsega, kar zares gre. Mogoče bi z bogato in vabljivo založeno šolsko knjižnico nikoli ne spoznala občinske italijanske, kdo ve.

Intervju pevki Elisi v mesečniku, ki ga imam na mizi. Njeno življenje od otroštva dalje. Odhod očeta, ko je bila stara deset let. Verjetno bi brez tega dogodka ne bila zmožna take refleksije, ki jo je gnala v uglasbitev in ubeseditve vsega, kar se je dogajalo v njej in izven nje. In brez tiste kronične sramežljivosti bi te refleksije verjetno nikoli ne zmogla.

BZÖ načrtuje zaprtje malih šol Zahrbten napad na dvojezično šolstvo

Odločno proti načrtovanju "likvidaciji" malih šol na podeželju se je izrekel predsednik Enotne liste (EL) Vladimir Smrtnik. V nekem pogovoru za tednik "Kärntner Woche" naznanja pristojni referent Scheuch, da želi v bližnji prihodnosti predložiti nov koncept za reorganizacijo malih šol. Scheuch načrtuje, da bi se t.i. male šole integrirale v t.i. "matične šole" (Stammschule), kar bi de facto pomenilo zaprtje malih šol.

"Očitno se Scheuch ne zaveda prav svojega početja, kajti s šolo propade cela vas in posledično celoten podeželski prostor", kritično pripomni Smrtnik in omeni še, da je takih "posekov podeželja" v obdobju vladavine BZÖ na državni in deželni ravni že ve-

liko preveč.

Taka politika je tudi "potrdilo za lastno nesposobnost in preobremenjenost". Jasno pa se Smrtnik izreka za ohranitev doslejnjih prakse, da se pri 7 prijavah mora odpreti lasten razred oziroma ohraniti ekspozitura. Poizkus likvidacije malih šol pa vrednoti predsednik EL tudi kot zahrbten napad na dvojezično šolstvo. Očitno so nekaterim politikom v deželi rastoče prijave k dvojezičnemu

pouku trn v peti. Znano je namreč, da so posebej uspešne dvojezične šole praviloma tudi manjše podeželske šole. "Reforme", ki jih predlaga Scheuch, pa bi ogrozile ravno te.

Konferenca SSK za Italijo

Zahteva po poslanskih mestih za zamejce

Konferenca Svetovnega slovenskega kongresa za Italijo si prizadeva za zastopstvo zamejcev in izseljencev v Državnem zboru. Konferenca je v torek na občnem zboru v Gorici sprejela resolucijo, v kateri zahteva spremembo slovenske zakonodaje tako, da bi zunaj meja matične države živeči Slovenci imeli dva izvoljena poslance v slovenskem parlamentu, je v izjavi za javnost zapisal predsednik konference Marjan Terpin. Delegati so ga na občnem zboru ponovno izvolili na predsedniško mesto.

Občni zbor je tudi razpravljal o pobudi Konference SSK za Slovenijo, ki je predlagala, da bi se slovenska konferenca razširila na območja sosednjih držav in oblikovala nekakšen "skupni kulturni prostor". Konferenca za Italijo se je zaradi morebitnih organizacijskih problemov pri uresničitvi te zamisli opredelila za vključitev po enega ali dveh delegatov konferenc v sosednjih državah (Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške) v Konferenco SSK za Slovenijo. Delegati občnega zbora so tudi soglasno podprli prizadevanja

Slovencev v Milanu, ki od Slovenije zahtevajo, naj se nekdanja stavba jugoslovanskega konzulata v severnoitalijanskem mestu nameni dejavnostim milanskih Slovencev. Poslopije je po delitvi bivšega jugoslovanskega premoženja pripadlo Sloveniji. Zbor je pooblastil novo izvoljeni odbor Konference SSK za Italijo, naj opravi potrebne korake pri zunanem ministru Dimitriju Ruplu.

Po besedah predsednika Terpina je bilo dosedanje delo konference posvečeno spoznavanju okolij in konsistence razseljenih Slovencev po Italiji. V ta namen je konferenca tudi začela raziskavo, ki še ni zaključena. Konec junija naj bi v Beniciji tudi potekalo srečanje razseljenih Slovencev. Sicer se Konferenca SSK za Ita-

lijo trudi, da s svojimi dejavnostmi ne ustvarja podvajanja, saj je politično, gospodarsko in kulturno življenje v zamejstvu

že kar dobro organizirano. V novi odbor Konference SSK za Italijo so bili poleg predsednika Terpina izvoljeni pod-

predsedniki Marjan Bregant (Turin), Dino Del Medico (Benicija), Rafko Dolhar (Tržaška) in Karlo Bresciani (Goriška). Konferenca SSK za Italijo zahteva poslanski mesti za zamejce

Gorica, 11. aprila (STA) - Konferenca Svetovnega slovenskega kongresa za Italijo si prizadeva za zastopstvo zamejcev in izseljencev v Državnem zboru. Konferenca je v torek na občnem zboru v Gorici sprejela resolucijo, v kateri zahteva spremembo slovenske zakonodaje tako, da bi zunaj meja matične države živeči Slovenci imeli dva izvoljena poslance v slovenskem parlamentu, je v izjavi za javnost zapisal predsednik konference Marjan Terpin. Delegati so ga na občnem zboru ponovno izvolili na predsedniško mesto.

Marjan Terpin (foto JMP)

STA

Zaradi Schengena slovenske policiste že premeščajo na mejo s Hrvaško

Sporazum med političnimi strankami za uspešno predsedovanje EU

V Sloveniji čedalje bolj prevladujejo velike politične teme in cilji, vendar pa tudi v njihovi senci potekajo dogodki za državo in družbo. Oživljajo priprave na volitve predsednika Slovenije, pri čemer stranke in organizacije tako imenovane civilne družbe navajajo tudi imena domnevnih kandidatov. Najbolj dejaven je Borut Pahor, predsednik stranke Socialnih demokratov in poslanec v evropskem parlamentu, ki pa v javnosti pogosto deluje kot samovšečen politik, kot da bi mu bilo mesto državnega glavarja že zagotovljeno. Svojo kandidaturo za predsednika je prvi sporočil Lojze Peterle, ki si zdaj ob sodelovanju svojih najtesnejših privrženec, vodi jih poslovnež in politik iz Ajdovščine Ivo Boscarol, prizadeva pridobiti podporo čim večjega števila slovenskih volilcev. Peterle sicer nima šarma, denimo, Boruta Pahorja, je pa znan kot uspešen in izkušen politik in eden izmed tvorcev slovenskega osamosvajanja. Zdjaj upa, da bo njegovo kandidaturo za predsednika države podprla tudi največja vladna stranka, Demokratska stranka Slovenije predsednika Janeza Janše. Čedalje več je tistih, ki napovedujejo, da bo sedanji predsed-

nik dr. Janez Drnovšek ponovno kandidiral za najvišjo politično in predstavniško funkcijo v Sloveniji. Javnost pogosto preseneča in vznemirja z izjavami in stališči, ki so bolj izraz njegovega duhovnega sveta in, kot sam pravi, višje stopnje zavesti, ki naj bi ga navdihovala in usmerjala, kot pa odraz stanja in problemov v državi in politiki. Vendar ga še zmeraj podpira velik del volilcev. Mnogi so prepričani, da bi bil dr. Janez Drnovšek, če bi kandidiral, skoraj zagotovo ponovno izvoljen za državnega glavarja. Vlada izvaja obsežne priprave, politične in izvršilne, na dva dogodka, velika za sedanjost in tudi prihodnost Slovenije. Ob koncu tega leta bo Slovenija vstopila v tako imenovano schengensko območje, ki pomeni odpravo notranjih meja med državami članicami EU. Že zdaj precejšnje število policistov iz notranjosti države oz. iz območja ob meji s Hrvaško, kjer bodo skladno s Schengenom okrepili policijsko in varnostno nadzorstvo nad potniškim in blagovnim prometom. Uspešno delujejo najrazličnejša telesa v okviru vlade, ki pripravljajo vse potrebno za slovensko predsedovanje Evropski uniji oz. zvezi v prvi polovici leta 2008. Predsedovanje bo zah-

tevalo skrajni napor in odgovornost velikega dela političnih in strokovnih zmogljivosti slovenske države, ki naj bi utrdila ugled in sloves Slovenije ne zgolj v Evropi, ampak nasploh v svetu. Za ponazoritev važnosti slovenskega predsedovanja evropski povezavi navajamo, da bo v tistem času potekalo okoli 220 pomembnih srečanj in drugih dogodkov o razmerjih med EU in drugimi državami. Največ jih bodo pripravili v Sloveniji. Na pobudo predsednika vlade Janeza Janše so se parlamentarne stranke sporazumele o sodelovanju v času predsedovanja Slovenije evropski uniji. Opustile naj bi ali vsaj zmanjšale polemike, utišale spore in storile vse, da bi zagotovile enotnost politike, strank in državnega zbora v odnosu do zunanjega sveta. Kaže pa, da se opozicija tudi v času predsedovanja evropski uniji ne bo odpovedala vsem napadom na vlado in nadzoru nad oblastjo. V vladi pa odgovarjajo, da bo predsedovanje ugodna prilika, da se Slovenija izkaže kot verodostojna in sposobna mlada država. **LDS išče novega predsednika, ki bi preprečil njen popolni razpad** Od drugih dogajanj v preteklih dneh omenjamo predvsem kri-

zo in razkroj v LDS, nekdanji največji stranki, ki je Slovenijo upravljala dvajset let, v opoziciji pa se ni znašla. Njen predsednik Jelko Kacin razpadanja ni mogel zaustaviti, zato je sporočil, da bo odstopil. To bo napravil na bližnjem izrednem kongresu LDS. Zdjaj iščejo osebnost, ki bi preprečila popoln razpad stranke in nemara celo spodbudila njen novi vzpon. Kot možnega kandidata za predsedniško mesto omenjamo Jožefa Školjca, izkušenega politika in poslanca, ki pa je znan tudi po tem, da je nasprotoval osamosvojitvi Slovenije. LDS je v obdobju njene krize zapustilo 12 poslancev, tako da njena poslanska skupina šteje le še 11 poslancev. Stranko po zadnjih raziskavah javnega mnenja podpira samo še okoli 6% slovenskih volilcev. Dve komisiji, parlamentarna in vladna, raziskujeta delovanje ter domnevne slabosti in pomanjkljivosti v Slovenski varnostno-obveščevalni agenciji. Menda naj bi del denarja iz tajnega sklada agencije uporabljali tudi v druge namene, celo za kritje stroškov zdravljenja predsednika države dr. Janeza Drnovške. Za zdaj pa gre zgolj za domneve in politične spekulacije, ki niso potrjene.

Marijan Drobež

Kratke

Obvestilo

V četrtek, 26. aprila, ob 19. uri, bo na razstavišču Stolp na vratih v Štanjelu odprta razstava Osebe, zaprte v stolpu, dihajo veter... Čakajo... Razstavljalca bosta Paz Garcia Rodriguez in Herman Kosič, ki ju bo predstavila gospa Polona Škodič. Razstava bo odprta do 16. junija 2007.

Tudi Maribor povezan s svetom

Letališče v Mariboru so postopno obnovili in usposobili do take stopnje, da lahko zagotavlja tudi daljše letalske proge. Zdjaj je ustrezno povezano z drugimi letališči v Sloveniji in drugod po Evropi. Znana irska letalska družba za cenena potovanja Ryanair bo 7. junija vzpostavila redno letalsko linijo med Mariborom, glavnim

mostom Štajerske, in londonskim letališčem Stansted. Letala bodo z mariborskega letališča vzletala trikrat tedensko, vozovnice pa je že zdaj mogoče rezervirati na spletnih straneh omenjene irske letalske družbe. Vozovnica v eno smer bo vključno s pristojbinami stala 21 evrov.

Letala bodo v Maribor letela ob torkih, četrtek in sobotah okoli 11. ure, odletela pa istega dne okoli 13.30. Že letos na omenjeni progi pričakujejo okoli 40.000 potnikov.

Sprememba imena zaradi prilagajanja družbenim spremembam

Na letni skupščini Zveze združenj borcev in udeležencev narodnoosvobodilnega boja Slovenije so sprejeli tudi nov statut te organizacije. Skladno z njim so spremenili tudi ime Zveze, kar je bilo potrebno zato, ker tudi borci svojo usmeritev in delovanje prilagajajo novostim in drugim spremembam v Sloveniji. Izvajajo preobrazbo celotne borčevske organizacije. Ime organizacije so spričo omenjenih in drugih razlogov spremenili v Zvezo združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije. Omenjene letne skupščine so se udeležili tudi predstavniki veteranskih združenj, ki so sodelovala pri osamosvojitvi Slovenije.

Predlog zakona o omejevanju rabe tobačnih izdelkov v Sloveniji

Slovenija se odziva na protitobačno vzdušje, ki se širi po Evropi. Parlament naj bi še pred poletnimi počitnicami sprejel zakon o omejevanju rabe tobačnih izdelkov, ki bo precej strog in podoben ustreznemu zakonu, ki velja v Italiji. S prepovedjo kajenja v zaprtih delovnih in javnih prostorih se je v zadnji javnomnenjski raziskavi strinjalo skoraj 80% anketiranih. V Sloveniji bo po novem na vsakem zavojčku cigaret izpisana številka svetovalnega telefona za odvajanje od kajenja. Kajenje bo dovoljeno zgolj v t.i. kadilnicah, to je v zaprtih in izoliranih prostorih, ki jih bodo za svoje goste lahko uvedli gostinci. Tako urejene kadilnice ne bodo škodljive za tiste, ki ne kadijo, in tako bo cilj zakona, torej zaščita nekadilcev, dosežen.

V predlogu zakona so predvidene tudi kazni za kršitelje. Če bo na primer policist kadilca v gostinskem lokalu opozoril, da je tam kajenje prepovedano, pa bo gost še naprej kadil, bo ta kaznovan z globo, ki bo znašala najmanj dobrih 125 evrov.

Smuči iz Elana najboljše v Nemčiji

Industrija smuči Elan v Begunjah na Gorenjskem se ukvarja s težavami zaradi pretekle zime, ko je skoraj povsod primanjkovalo snega. Zaradi tega je bilo tudi smučanje omejeno in marsikje zaradi pomanjkanja snega komaj mogoče. Povpraševanje po smučeh je bilo manjše, kar so občutili tudi v družbi Elan. V zadnjem letu so sicer izdelali 640.000 parov smuči, vendar je to bilo 20% manj od načrtovane proizvodnje. Ker so tudi za naslednje zime slabi obeti, bo pri njih potrebno odpuščanje delavcev. Zaskrbljenost v Begunjah je nekoliko omililo sporočilo iz Nemčije, da je bil tam Elan po sklepu trgovcev razglašen za najboljšo znamko pri smučeh.

Že upad zanimanja za letovanje na Hrvaškem

V nekaterih potovalnih in turističnih organizacijah v Sloveniji so sporočili, da ugotavljajo manjše zanimanje oz. manj prijav za letovanja na Hrvaškem v letošnjem letu. Menijo, da je to posledica priporočila poslanca iz LDS in pomorskega izvedenca dr. Marka Pavlihe vladi, naj državljane povabi, naj v tem letu ne letujejo v sosednji državi. S tem bi protestirali zoper politiko izsiljevanja in izvršenih dejstev, ki jo hrvaška vlada izvaja proti Sloveniji. Njegova pobuda je sicer naletela na različne odmeve in odzive. Podpredsedniku parlamenta se je pridružil tudi zunanji minister dr. Dimitrij Rupel, ki je povedal, da v vseh petnajstih letih samostojnosti obeh držav še nikoli ni letoval na Hrvaškem oz. ob njegovem morju.

Med turisti ob hrvaškem delu Jadrana so Slovenci na tretjem mestu, za Nemci in Italijani. V letu 2006 je na Hrvaškem letovalo 900.000 turistov iz Slovenije, ki so tam imeli kar 5 milijonov nočitev. V Sloveniji, pretežno na smučiščih, pa se je mudilo okoli sto tisoč gostov iz Hrvaške, ki so pri nas imeli približno 280.000 nočitev.

Družba za avtoceste v Sloveniji (Dars)

Hitra cesta čez Rebernice bo zgrajena v letu 2008

Matej Kušar iz službe za komuniciranje družbe za avtoceste v Sloveniji je naš tednik obvestil, da se gradnja 9 kilometrov dolgega odseka hitre ceste prek Rebernic uspešno nadaljuje. Gre za zadnji odsek hitre ceste, ki bo od Razdrtega in čez Vipavsko dolino na območju Vrtojbe slovensko cestno omrežje povezala s cestnim omrežjem Italije. Dela potekajo v skladu s trenutnim

časovnim načrtom. Kljub izredni zahtevnosti gradnje v plazovitem terenu predvideni rok predaje odseka prometu ostaja leto 2008. Dars mora za dokončanje del in predajo prometu v predvidenem roku zaključiti le še oddajo javnega naročila za elektro-strojno opremo predorov Barnica in Tabor, ta postopek se je sicer začel že v marcu leta 2006. Manjkajoči odsek hitre ceste bo imel izredno veliko število

objektov, zato je gradnja zelo zahtevna. Od skupne dolžine 9.025 metrov kar 3.940 metrov oz. 43,7% trasa zgraditve odseka hitre ceste čez Rebernice poteka po viadukih ali skozi predore in pokrite vkope. Na odseku bo tako zgrajenih osem viaduktov v skupni dolžini 2.598 metrov, dva predora, dva pokrita vkopa, most dolg osem metrov, trije podvozi, osem prepuštov ter daljše pilotne stene. Predstavniki službe za komuniciranje družbe za avtoceste je v dopisu za Novi glas nadalje sporočil, "da bo v okvi-

ru zgraditve odseka hitre ceste čez Rebernice za zaščito pred hrupom in vetrom zgrajena protihrupna naprava v dolžini 320 metrov in protivetrna zaščita v dolžini 2.467 metrov. V času gradnje bo izvedenih okoli 828.000 prostorninskih metrov izkopov in urejenih 587.600 metrov nasipov. Odvečni material bodo deponirali na posebej določena mesta." Matej Košir je naše bralce še obvestil, "da gradnja odseka hitre ceste čez Rebernice predstavlja enega najzahtevnejših cestnih odsekov v okviru Nacionalnega programa zgraditve avtocest v Sloveniji. Gradnja odseka bo stala 201,35 milijona evrov."

Zagotovilo predsednika vlade in soglasje sindikalne organizacije

V Sloveniji sistema upokojevanja ne bodo spreminjali

V Sloveniji že dalj čas potekajo razprave, tudi polemične, o tem, ali kaže spremeniti sedanji način upokojevanja. Zaradi demografskih razmer, ko je rojstev v državi malo in mora čedalje manj aktivnih državljanov zagotavljati sredstva za več kot pol milijona upokojencev, naj bi povišali starost in delovno dobo, potrebno za upokojitve. Omejevalne ukrepe na področju upokojevanja je med nedavnim rednim obiskom v Sloveniji predlagala tudi Pirite Sorsa, predstavnica Mednarodnega denarnega sklada (IMF). Premier Janez Janša je razprave o pokojninskem sistemu v Sloveniji komentiral z izjavo, da pokojninskega sistema za zdaj ne bodo spreminjali. Preobrazba načina upokojevanja namreč traja že od leta 1998 in dosega pričakovane

rezultate. Tega pa organizacije na mednarodni ravni ne vedo oz. ne upoštevajo. Vlada je pri vprašanju pokojninskega sistema deležna soglasja sindikatov, tudi največjega, Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Predsednik tega sindikata Dušan Semolič je spomnil, "da pokojninski sistem v Sloveniji ni zgrajen samo na gospodarskih načelih, temveč tudi na medgeneracijski solidarnosti, pravičnosti in drugih družbenih vrednotah, ki zagotavljajo njegovo trdnost. Ta načela so vgrajena v reformo pokojninskega sistema, za katero so se v Sloveniji

pred slabim desetletjem dogovorili vsi socialni partnerji. Zaradi tega daje dobre rezultate, saj v pokojninski blagajni po dolgem času ni več izgube, poleg tega pa se pov-

Dušan Semolič

prečna starost delavcev in delavk ob upokojitvi hitro povečuje. V Sloveniji so bili leta 1992 moški ob upokojitvi stari v povprečju 56 let in dva meseca, leta 2005 pa 61 let in osem mesecev. Odkar se je leta 1998 začela pokojninska reforma, se je povprečna starost moških in žensk ob upokojitvi povečala za štiri leta. To je po mnenju Zveze svobodnih sindikatov Slovenije zelo velik uspeh, saj so v nekaterih državah EU potrebovali več let, da so povprečno starost ob upokojitvi dvignili samo za nekaj mesecev. Zdjaj je tako, da gre do Slovinci v pokoj starejši kot, denimo, Nemci.

V Sloveniji bodo pokojninski sistem tudi v prihodnje oblikovali na tako imenovanem stebru, to je na obveznem zavarovanju, saj večina delavcev, žal, nima dovolj visokih plač, da bi si lahko plačevali še dodatno pokojninsko zavarovanje. V Sloveniji povprečna pokojnina dosega 69 odstotkov plače.

M.

S 1. strani

Ob kandidaturi g. Andree Bellaviteja za župana

O tem, zakaj se je odločil, da kandidira za župana in s tem postavi svoje duhovništvo pod vprašaj, je bilo napisanega ogromno, pravzaprav preveč in se zato ne bomo ustavljali pri tej njegovi odločitvi, ki pa je postavila goriško nadškofijo v nujno odločitev, da se g. Andreu Bellaviteju odobri suspenz duhovniške službe. Drugače tudi ne more biti, kot je jasno poveda nadškofijski vikar msgr. Adelchi Cabas, ko nas je zbral na tiskovni konferenci minuli teden. Tu dodajam osebno noto, in sicer dejstvo, da smo bili na tej tiskovni konferenci vsi ganjeni, saj smo vsi, tako časnikarji kot predstavniki Cerkve, iskreni prijatelji g. Andree Bellaviteja in nam ni bilo vseeno, ko smo poslušali pravno razlago, zakaj duhovniški stan ni združljiv s političnimi kandidaturami ne po italijanskem ne po cerkvenem pravu. Prepričan sem, da pišem v imenu celotnega uredništva, ko trdim, da bomo g. Andree Bellaviteja pogrešali predvsem kot izjemno dobrega kolega, kot sem tudi prepričan, da bo začasni odgovorni urednik tednika Voce Isontina Mauro Ungaro nadaljeval s tednikom po zadržani poti odprtosti in obenem zaveze evangeliju in krščanstva v družbi, dokler goriški nadškof

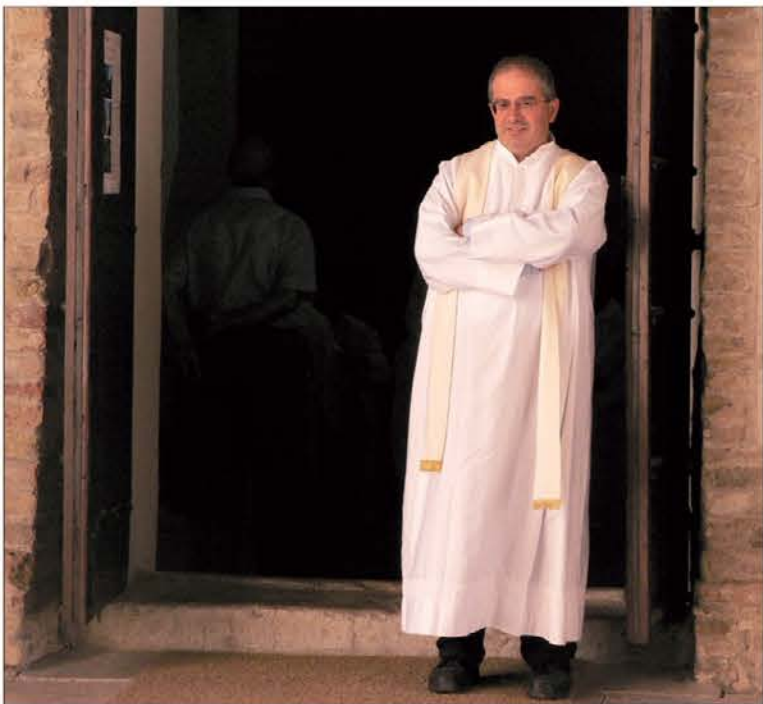

Foto JMP

msgr. Dino De Antoni ne bo imenoval novega odgovornega urednika. G. Andree Bellavite je izbral nevzakdanje pot za služenje evangeliju, kajti vse življenje bo ostal duhovnik, to je treba vedeti. Duhovniški zakrament je enak zakramentu svetega krsta, enkrat in za vedno! Razlika je v tem, da sedaj g. Bellavite ne more in ne sme opravljati duhovniške službe, za kar nam je seveda vsem iskreno žal, a izbira je bila njegova in sam se tega dobro zaveda, kar je tudi povedal v množici intervjujev za javna občila.

Prijateljstvo seveda ostaja, tudi skupna prizadevanja za dobro in za evangelij! Škoda bi bila velika, če bi odločitev g. Andree Bellaviteja razumeli kot znamenje, da je sam nad Cerkvijo obupal! Da ni res tako, lahko osebno in v imenu uredništva zatrdim in prav zato lahko ob koncu teh vrstic, ki sem jih našim bralkam in bralcem bil dolžan napisati, rečem, da sem z veliko težavo pisal o tej odmevni odločitvi "našega prijatelja Andreeja", kot smo ga in ga še v uredništvu preprosto imenujemo.

Jurij Paljk

S 1. strani

Kaj se je zgodilo...

Dobila je Giorgia Brandolina, živahnega in podjetnega bivšega predsednika goriške Pokrajine, sicer doma v Štaranu, in ga predlagala levi sredini za kandidata, ob Giulio Mosettiju, občinskem tajniku goriške Marjetice, ki bi zagotavljal podžupanski goriški značaj dvojice, obenem pa goriški Marjetici dal možnost, da ima pri izbiri vidnejšo vlogo. Vse je že kazalo najbolje, SSK je odigrala odločilno povezovalno vlogo tudi do deželnih vrhov, ki so Brandolinu bili pripravljeni odpustiti vse razne zamere, ki si jih je v teh letih nakopal s predsednikom Illyjem in stranko DS na čelu. Nazadnje pa se je Brandolin umaknil, ker ni dobil zadostnih zagotovil prav od teh dveh zanj odločilnih krogov, zaradi

zadev tudi osebnega značaja, ki nam jih ni bilo dano povsem izvedeti. Leva sredina se je tako znašla znova v zmedenem stanju, medtem se je iz igre dokončno umaknil tudi Brancati in treba je bilo najti novo rešitev. Tudi tokrat je predlog Oljki dala Slovenska skupnost, in sicer, naj Giulio Mosetti postane kandidat za župana, sicer z odločilno podporo slovenskega deželnega svetnika Mirka Spacapana kot nosilca liste. Koalicija Oljke je predlog Mosettija tudi osvojila, medtem ko so si ostale stranke radikalne levice izbrale in ga končno prepričale za predstavnika duhovnika Andree Bellaviteja: slednji se je zaradi te vloge najprej odpovedal vodenju škofijskega glasila Voce Isontina, nato pa še mašništvu, ki mu je

po zakonu onemogočalo, da bi bil izvoljen v kraju, kjer opravlja svoje dolžnosti. Slovenska skupnost ocenjuje odločitev gospoda Bellaviteja kot neprimerno zaradi vloge, ki naj jo ima duhovnik v družbi, v času, ko je vedno manj delavcev na božji njivi, in ki vnaša nove dvome in negotovosti v že krhki krščanski stvarnosti. Podobne obsodbe je izrazila tudi goriška nadškofija. Na prihodnjih volitvah bo zato naša slovenska stranka podprla kandidata Oljke Giulia Mosettija in si v sklopu te koalicije skušala zagotoviti čim širše predstavnitvo Slovencev v občinskem telesu ter v rajonskih svetih. V drugem krogu volitev pa bo leva sredina strnjeno podprla tistega, ki bo izmed obeh kandidatov dosegel najvišjo uveljavitev, in tako znova premagala desnico in njenega kandidata. To si nadejamo za Gorico in za uveljavitev tukajšnjih Slovencev.

Voščilo goriškemu prijatelju

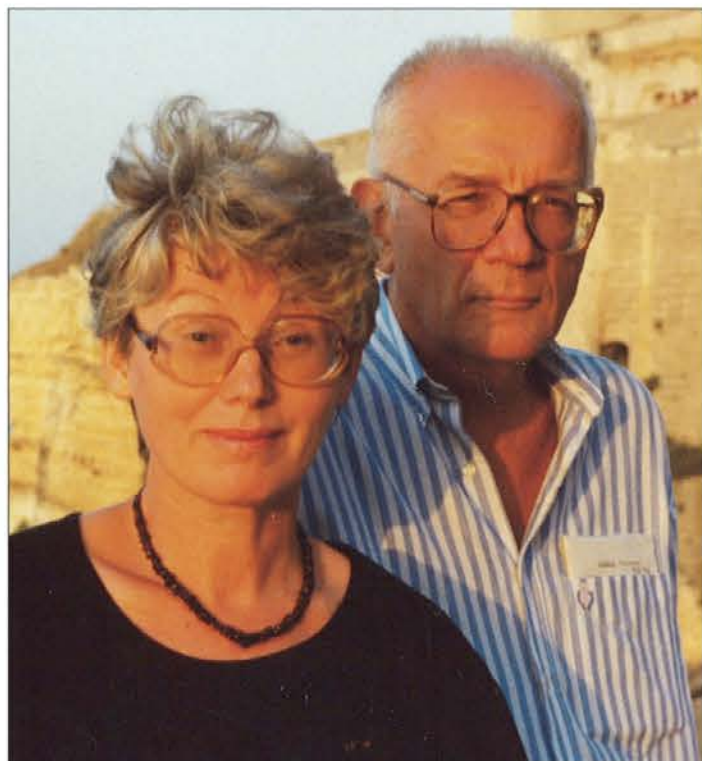
Prof. Jošt Žabkar petinsedemdesetletnik

Prof. Jošt Žabkar, ki že od leta 1968 živi v Heidelbergu, znanem nemškem univerzitetnem mestu, in je na tamkajšnji univerzi predaval do upokojitve, je 11. aprila v krogu svoje družine praznoval 75. rojstni dan. Rojen v Ljubljani je preživel otroštvo na Jesenicah, kjer je imel oče lekarno in kjer je bil tudi župan. Ko se je začela nemška okupacija, so se Žabkarjevi preselili v Gorico, bili nato nekaj let v Rimu, po vojni pa spet v Gorici: tu je oče poučeval prirodopis na slovenskih višjih šolah, sin Jošt pa je obiskoval klasično gimnazijo in licej. Iz Gorice se je družina vrnila v Rim, kjer je živel starejši sin Jože, duhovnik, poznejši nadškof in papeški nuncij. Jošt Žabkar je v Rimu študiral na univerzi in dosegel licenciat, nato pa je v Innsbrucku študiral filozofijo in romanistiko ter doktoriral iz filozofije. Prof. Jošt Žabkar je bil vseskozi in je še povezan z Gorico. Tu se je poročil s prof. Anico Šturm, sem sta z otrokoma Borutom in Dunjo prihajala

ob praznikih in poletnih počitnicah. Vabljava je bila zanju tudi bližina morja in gorskega sveta. V času svojega bivanja v Gorici sta se udeleževala kulturnih prireditev

na Goriškem in Tržaškem, se pogosto družila s starimi prijatelji in zahajala v Slovenijo. Z dogajanjem pri nas povezuje Žabkarjeve tudi Novi glas, ki ga v Heidelbergu prebirajo.

Profesorju Joštu Žabkarju ob njegovi petinsedemdesetletnici iskreno čestitajo in voščijo vse najboljše njegovi goriški prijatelji in naše uredništvo.

Velikonočno slavlje

Vstajenje v goriški stolnici

Na velikonočno nedeljo zgodaj jutraj je bila tudi letos slovenska vstajenska maša za slovenske vernike, ki so napolnili stolno cerkev. Obred s

petjem Aleluje in sv. mašo je daroval g. Alessio Stasi, ki je v pridigi osvetlil pomen Velike noči, največjega krščanskega praznika. Na koro so peli številni pevci in pevke, ki jih je vodila Franka Žgavec, pri orglah pa je bila Lojzka Bratuž.

Zbor je pel tako mašne dele kot znane velikonočne pesmi.

Proti koncu maše je k vstajenju prišel goriški nadškof Dino De Antoni, ki je povedal nekaj velikonočnih misli in vernikom voščil blagoslovljene praznike. Po maši se je pred oltarjem z njimi pozdravljala.

Praznične maše so bile še v cerkvi sv. Ignacija, pri sv. Ivanu in zvečer pri kapucinih.

Občinski svet v Doberdolu

Kaj se v resnici dogaja

V marcu se je sestal občinski svet v Doberdolu. Na dnevnem redu je bilo devet točk. Prva točka je po navadi formalnega značaja in zadeva odobritev zapisnikov sklepov prejšnje seje. Naslednje tri točke so bile vezane na nov finančni zakon za leto 2007: sprememba splošnega pravilnika o občinskih dohodkih, sprememba pravilnika občinskega davka na nepremičnine in potrditev tarif in odbitkov občinskega davka na nepremičnine. Vse tri sklepe je obrazložil občinski tajnik. Novost pri davku na nepremičnine je v tem, da alikvoti ne določa in odobri občinski odbor, ampak občinski svet. Sicer je to le formalnost, saj je že v lanskem letu občinski svet razpravljal o davku na nepremičnine. Druga novost je možnost plačevanja davkov po Internetu. Peta točka je zadevala odobritev pravilnika za nudenje storitev v okviru Deželnega elektronskega informativnega sistema (Sistema Informativo Elettronico Regionale). Ta sistem spada v okvir storitev, ki jih nudi Mesto okrožje (Città Mandamento), kjer je mesto Tržič glavni član. Občina Doberdolu lahko na ta način prihrani približno 1.700 evrov letno. Ta sistem pa ni obvezen in ima tudi triletno zapadlost. Predstavniki opozicije Bertinazzi je izpostavil drugo plat tega vedno večjega povezovanja občin v tako imenovane Aster (kar je Mesto Okrožje v bistvu že), ki jih predvideva nov deželni zakon za krajevne uprave. Svetnik je poudaril dejstvo, da bodo občine s takim posto-

pnim povezovanjem prihranjene za samostojno odločanje oz. avtonomijo, kot so jo uživale doslej. Mesto okrožje se postopoma spreminja iz povezanih občin v "enotno občino", ki ima razne priveske, med katere spada tudi Občina Doberdolu. Svetnik Juren je imel slične pomisleke, tudi glede spoštovanja pravic slovenske manjšine. Danes je Doberdolu še (samostojna) slovenska občina. Bo čez nekaj let še tako? Župan je na te pomisleke odgovoril, da odločamo, ali bomo plačevali več ali manj. Če želimo, da Občina prihrani nekaj denarja, bi bilo dobro, da se vključimo v ta sistem. Zajamčil je obenem, da ob tem ne odločamo o avtonomiji Občine, vsekakor pa bo razprava o tem, ko bo govor o razvojnem projektu "Mesto Okrožje". Kljub pomislekom je bil sklep soglasno sprejet. Točka številka 6 zadeva spremembe v proračunu za finančno leto 2007. Soglasno je bil sprejet tudi ta sklep, da Občina dodeljuje 7.000 evrov za civilno zaščito pri nakupu protipožarnega sredstva. Pri točki št. 7 je občinski svet soglasno odobril in se zavzel za podporo obvezne oznake na nalepkah o poreklu oljčnega olja, ki ga je predlagalo vsedržavno združenje kmečkih sindikatov Coldiretti. Sledila je razprava (in ne sklep!!!) o možnem dogovoru z družbo "Granulati calcarei Redipuglia s.r.l." glede možne širitve kamnoloma pri Devetakih. Župan je najprej povedal, da pogajanja trajajo že nekaj časa. Deželni zakon predvideva, naj bi občina dobila 0,59

evrov na kubični meter. Podjetje naj bi po zadnjem projektu izkopal 4 milijone kubičnih metrov. Zadnji projekt predvideva v bistvu v precejšnji meri ponovno vzpostavitev naravnega razmerja med izkopanim delom kamnoloma in ostalim okoljem tako, da bi bil čez 20-30 let kamnolom skoraj neviden. Dela naj bi trajala od 10 do 13 let. Poleg tega je občinska uprava izdelala spisek javnih del, ki bi jih družba opravila na lastne stroške. Opozicija se je v zvezi s tem oglasila. Svetnika Bertinazzi in Juren sta poudarila, da so za tako veliko količino materiala bodisi denar kot javna dela nezadostna, da bi lahko slepo odobrili širitve kamnoloma. Sledila je diskusija s predlogi možnih rešitev in pomisleki tako iz vrst večine kot iz vrst opozicije. Skupni sklep pa je bil: po velikonočnih praznikih se bosta sestala najprej načelnika svetniških skupin z občinskim odborom in skupaj prediskutirala, čemu gremo naproti z odobritvijo širitve kamnoloma. Nato bo spet sklican občinski svet, ki bo ponovno razpravljal o možni širitvi kamnoloma.

Na prihodnji občinski seji po velikonočnem premoru bo na vrsti problem kamnoloma. Poleg tega je občinski svet sklenil, da prenese na naslednjo sejo tudi razpravo o projektu Mesto okrožje, saj zasluži posebno pozornost in politično soočenje. Opozicija je predlagala, naj se dnevnemu redu dodajo še razprava o javnem razpisu za naravovarstveni park Gradina, razprava o stiski na večstopenski šoli v Doberdolu in razprava o poteku javnih del telovadnice in občinskem parku.

Načelnik svetniške skupine
Skupaj za bodočnost
Dario Bertinazzi

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 17. aprila, ob 14. uri.

Goriški, doberdobski in tržaški najmlajši skavti na lovu po mestu

Volčiči odkrivajo Gorico

V soboto in nedeljo, 31. marca in 1. aprila, smo se volčiči odpravili na lov. Tokrat smo si stvar zamislili bolj na veliko, zato smo k nam v Gorico povabili še doberdobske in tržaške krdele. V kar velikem številu, žal brez najmlajšega letnika, ker bi nas bilo sicer preveč, smo se v soboto popoldne zbrali na goriški železniški postaji. Razdelili smo se v tri skupine in z mestnim zemljevidom krenili na pot. Morali smo se preizkusiti v štirih različnih panogah. Prva preizkušnja nas je čakala v mestnem parku. Na klopci smo naleteli na spečega Tantadruja v čudnih oblačilih (tako se nam je pač predstavil), ki je s kvizom preveril znanje naših volčičev. Vprašanja so zadevala Trgovski dom in Simona Gregorčiča, kateremu je v parku namenjen kip. Povprašal jih je o arhitektu Trgovskega doma, o poklicu Simona Gregorčiča, o njegovem življenju in smrti, iz verzov so morali ugotoviti, za katero poezijo gre. Volčiči so se presenetljivo izkazali, pa si tudi nedvomno pridobili marsikatero novo informacijo, za katero niso vedeli, če-

prav živijo tako blizu tej realnosti. Po kar uspešno opravljeni nalogi smo sledili navodilom na zemljevidu in prišli do naslednje postojanke. Na Travniku smo poslušali zgodovinsko zgodbo tega trga, ki je bil nekoč kraj zbiranja

tili zgodovinsko vzdušje našega mestnega središča, so se v igri vživeli in trgovce in kupce. Nadaljevali smo po načrtani poti in v Raštelu naleteli na prava Trubarjeva potomca. Pod oknom, kjer je nekoč Trubar govoril, sta

in srečevanja ljudi ter središče trgovanja. Tukaj so se v 18. stoletju tragično končali kmečki panti. Da bi volčiči bolj doživeto obču-

nas njegova prapranečaka prosila za pomoč. Sama nista zmogla razbrati in razvozlati Trubarjevega rokopisa, zato smo jima

skušali mi pomagati. Naloga je bila kar zahtevna, saj se takratna slovenščina in njena abeceda bistveno razlikujeta od današnje. S skupnimi močmi nam je uspelo razvozlati sporočilo in se odpraviti naprej. Pot nas je peljala do gradu. Tam nas je pričakala cela grajska gospoda. V grofovskih oblačilih in oboroženi so nas izzivali na boj zaradi našega tlačanskega upiranja in neplačevanja davkov. Boj je bil zelo naporen; graščakov je bilo veliko in težko jih je bilo premagati. Obenem je bilo občutili tisto živo atmosfero in vsem nam je uspelo se neverjetno vživeti v bitko. Naposled smo jih premagali in smo

tako kot zmagovalci zaključili našo igro. Vsi smo se nato zbrali v Močnikovem domu in pojedli večerjo. Taborni ogenj smo začeli z duhovno mislijo, ki jo je pripravil kaplan pri sv. Ivanu, Alesio Stasi. Razložil nam je pomen posta in Velike noči, kako ju lahko mi doživljamo. Povedal nam je zgodbo o Mojzesu in o njegovem suženjstvu v Egiptu. Prav tako kot on smo tudi mi zasluženi z razvadami, ki pa se jih je treba zavedati in jih skušati odpraviti, pa čeprav to zahteva precejšen napor in včasih tudi tveganje. Sledil je bolj razvedrilen del programa, kjer je vsaka skupina, tudi voditelji, uprizorila svoj skeč. Ob smehu, petju in plesu je tako minil zelo prijeten večer.

Naslednje jutro je bolj glasne volčiče čakala naporna telovadba, nato pa smo vsi zajtrkovali in zatem začeli program. Izdelovali smo velikonočne zvončke. Sledila je sveta maša, po njej smo pojedli kosilo, se pripravili in zaključili naše skupno srečanje. Domov smo se vrnili prav gotovo obogateni; poleg raznovrstnih dejavnosti za vse okuse je bilo izredno pozitivno tudi srečanje z drugimi krdeli; to medsebojno spoznavanje spodbuja grajenje novih prijateljstev, odpiranje v nove realnosti in odkrivanje različnih navad. Voditelji se res iskreno zahvaljujemo tudi vsem, ki so nam priskočili na pomoč in pripomogli, da se je srečanje tako izteklo!

Tanja Zorzut

Zamejski šport

Mladih šampiončkov ne kujmo prehitro v zvezde

Prihod pomladi že uvaja na tekmovalno in medijsko sceno poletne panoge, pri katerih se bomo počasi začeli zaučavljati, saj je vendar že april. Predstava, ki jo marsikdo ima o Trstu, je bržkone sončen in vetroven dan s kopico belih jader v zalivu (mogoče tudi spričo slovite Barcolane). Če imamo Tržčani (pa tudi zamejci) veliko smučarjev, potem bi moralo biti po logiki jadralscev vsaj dvakrat ali trikrat toliko, saj lahko trenirajo vsak dan v letu in jim ni treba do "telovadnice" voziti več kot deset minut! Pa vendar je jadranje pri nas res dokaj razvit šport, a razmerje z najbolj priljubljeno zimsko panogo le ne drži. V tej rubriki smo vedno skušali obdržati deželni značaj našega tednika, saj živimo Slovenci v Italiji v treh pokrajinah FJK, tokrat pa, ko govorimo o upogibanju jader in šviganju plovil po morsk

(ali jezerski) gladini, bodo rojaki z Goriškega in Videmskega za spremembo malce zapostavljeni. Jadralska društva so sicer aktivna tudi na območju Tržiča - Sestljana, ki je navsezadnje zelo blizu - , toda Slovenci iz goriške pokrajine zgodovinsko le ne sodijo med vrhunske specialiste jadralskih "klas".

Če so nam letos v smučanju ponudili združeno ekipo Gadov, podobno obliko sodelovanja poznata tudi zamejski družbi Sirena iz Barkovelj in Čupa iz Sestljana. Pri obeh se velja ustaviti, saj sta za našo narodno skupnost izjemno pomembni, kar mogoče včasih prezremo. Oba kluba imata na geografsko ugodnih točkah tak sedež, da jim ga glavnina naših društev zavida. Vzemimo Sestljanski zaliv, v katerem ima Čupa prav privilegirano lego, pa tudi priveze za člane in dostop do morja za tekmovalce. Tudi v Barkovljah ni

nič slabše, prav nasprotno: četudi je bil tamkajšnji nasip v zadnjih letih bolj ali manj upravičeno na udaru, predstavlja Sirenin sedež v vsakem primeru ogromno bogastvo. Oba naša kluba razpolagata s primerno velikim

Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti

parkiriščem in takimi prostori - predvsem na odprtem -, ki so naravnost idealni za sprejemanje mladine v poletnih mesecih. Tedaj prirejajo oboji dobro obiskane tečaje jadrance, ki jih nekatere družine jemljejo kot poletni center, marsikdo pa se tako vključi v vadbene tekmovalne vrste. In tu smo pri pravi dejavnosti jadralscev, ki skušajo stopati po sledih sirenovke Arianne Bogatec, naše najboljše jadralkke vseh časov in dvakratne olimpijke. Čupa in Sirena dobro sodelujeta pri racio-

nalizaciji ekonomskih in kadrovskih moči. Predvsem je pozitivno to, da trener, izvedenec za določeno "klaso", vodi na treningih člane iz obeh sredin, ki naj nato na tekmah zastopajo vsak svoje društvene barve. V središču pozornosti sta v razredu 420 rosnio mlada čupovca Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta, ki pa le nista več otroka in imata velike ambicije in jasne dolgoročne cilje. Ne smemo biti krivični tudi do vseh drugih talentov, fantov in deklet, ki v mladinskih kategorijah dosegajo odlične rezultate na deželni in državni ravni ter dobre na mednarodni. Jadralscev je precej, vseeno pa ni to množičen šport, saj postaja na določeni ravni zelo naporen in drag, bodisi zaradi opreme bodisi zaradi dolgih in pogostih potovanj. Pa še to: naši jadralsci so marljivi in pridni, ampak paziti moramo, da jih ne prehitro (beri najmlajše kategorije) kujemo v zvezde.

Več je bilo namreč primerov malih šampiončkov, ki so nato že pri petnajstem letu vrgli puško v koruzo.

HC

HOKEJ IN LINE

A1 liga - končnica za naslov: Edera - Polet Kwins ZKB 12:6.

NAMIZNI TENIS

Ženska A2 liga: Genova - Kras ZKB 2:5.

TENIS

Moška B liga: Vicenza - Gaja 1:5.

NOGOMET

Elitna liga: Juventina - Gonars 1:0, Sarone - Vesna 2:2.

Promocijska liga: Kras Koimpex - Capriva 2:1.

1. amaterska liga: Primorje - Primorec 1:1.

2. amaterska liga: Begliano - Breg 1:2, Pro Farra - Sovodnje 0:5, ZarijaGaja - Fogliano 0:0.

3. amaterska liga: Mladost - Domio 1:1.

KOŠARKA

C liga: Bor Radenska - Muggia 74:72, Jadran Mark - San Daniele 63:58.

D liga: Sokol Ca' d'Oro - Breg Minimax 66:71, NAB Trž' iz - Kontovel 95:87.

ODBOJKA

Moška B2 liga: Sloga - Lunazzi 1:3.

Moška C liga: Ferro Alluminio - Val Imsa 3:1, Soča ZBDS - Foedis 2:3.

Ženska D liga: BorBreg Kmečka banka - Cordenons 3:0, Reana - Sloga List 3:1.

Moška D liga: CUS - Naš prapor 3:0, Porcia - Olympia

Tmedia 2:3, Sloga Televita - Reana 3:1.

Zgodba

Novorojenka

Kdo se je veselil njene-rojstva? Meri prav gotovo ne ali vsaj tako se je zdelo. Pustila je svojo novorojenko v umazani najlonski vrečki na stopnicah zunaj cerkve, kjer je dostikrat tudi prespala noč. Nato se je previdno oddaljila, da je ne bi nihče opazil. Punčka se je rodila še kar zdrava, bila pa je drobna: glas iz njenih ustic je od časa do časa zakričal, malce od veselja, ker se je telo osvobodilo materinega pasu, ki ga je stiskal, malce zato, ker je hotel izraziti upanje, in sicer to, da bo mati slišala hčerkino kričanje in da se bo vrnila, jo vzela iz plastične vrečke v naročje in jo nelsa s sabo domov ter skrbela zanjo. Meri je bila že tako daleč, da je ne bi mogla slišati. Verjetno je ne bi slišala niti, če bi

bila blizu, kajti, po porodu, ki se je zgodil verjetno kje na cesti, ni imela ne dovolj moči ne dovolj volje, da bi njen sluh zaznal hčerkino kričanje. Pred novorojenko pa je stala cerkev. Moderna. Imela je obliko osmerokotnika in ljudje v okolici so pravili, da sploh ni niti malo podobna cerkvi. Toda dajati dosti pomena zunanosti je lahko nevarno, v kolikor potem zanemariš notranjost, v kateri je lahko skrito neprecenljivo bogastvo. Seveda, cerkve, ki imajo nekako klasično zgradbo in stoletja dolgo zgodovino za sabo, so zelo lepe in zanimive. Mi-slim, da nihče ne dvomi o tem. Vendar najbolj nenavadna obleka, ki jo imaš na sebi, o kateri marsikdo misli, da je malo čudna ali celo nedostojna, je le pokrivalo

človekove osebnosti. Ne vemo, kakšna je oseba, ki se skriva pod tistim nepomembnim pregrinjalom. Večkrat pridemo do spoznanja, da prav v človeku, ki ima posebno obleko, gori tista luč, ki nam omogoča, da z bolj gotovim korakom hodimo gor in dol po stopnicah našega življenja. In prav tako, če vstopimo v cerkev, ki ima osmerokotno obliko, odkrijemo, da znotraj gori ista luč in da ima tudi isto funkcijo. V Merini notranjosti ni bilo več te luči. Morda jo je kdo ali ona sama ugasnila, izakega posebnega razloga. Trenutno tava v temi. Potem ko je zapustila svojega otroka, je šla v gostilno, kjer so jo vsi poznali. O tem, kar je storila, ni nikomur ničesar povedala, vendar so skoraj vsi, tudi gostilničar, začutili v zraku, da se ji je zgodilo nekaj žalostnega. Meri je namreč tekla h gostilničarju, ne da bi pozdravila ne znanec ne prijateljev. Z nemirno roko je nervozno položila na pult denar, ki naj bi ji zadostoval za pijačo. Ta naj bi ji morda pomagala odstraniti iz njenih misli prizor, v katerem je videla sebe, kako prav s tako nemirno roko in prav tako nervozno odpira umazano najlonsko vrečko, poriva noter svojega otroka in skuša vrečko zavozlati. Toda roke se ji preveč tresejo, da bi ji to uspelo storiti. Novorojenka je tako kričala, da jo je kričanje popolnoma izčrpalo. Ni imela več moči. Nenadoma je utihnila. Takrat si od daleč slišal sireno rešilnega vozila. Postajala je vedno bolj glasna, kot da bi se vozilo vedno bolj bližalo cerkvi. In res. Rešilno vozilo je peljalo mimo cerkve. Šofer ni opazil nič nenavadnega. Edinole takrat, ko je slučajno pogledal stopnice, je

opazil najlonsko vrečko. Misli je to, kar bi vsakomur prišlo lahko na misel: kako so necivilizirani ljudje, ker puščajo najlonske vrečke kar tako na tleh, ne da bi jih

svoje korake dol po stopnicah, prav proti najlonski vrečki. Novorojenko je gospod Alojz vzel v naročje. Dete je radovedno premikalo nogi-

pridno vrgli, če že jih ne rabijo več, v smeti. Sireno je slišal gospod Alojz, ki je iz cerkve, kjer je bil zbran v molitvi, usmeril

ce ter vedoželjno potipavalo s prsti drobne desne rokice dolgo sivkasto duhovnikovo brado.

Elena Cerkevnič

SSk: pet let uspešnega upravljanja goriške občine

Mirko Špacapan

Na goriški občini se končuje petletno obdobje župana Vittoria Brancatija, ki se ujema tudi s prvo levosredinsko upravo. Stranka Slovenska skupnost je bila v tem obdobju prisotna s štirimi občinskimi svetniki in z odbornikom v občinski upravi. Nedvomno je bilo to obdobje tako za stranko Slovenska skupnost kot za celotno Goriško izredno pomembno. Predvsem je v mestu zvel nov duh, ki sta ga nedvomno pripeljala pozitiven pristop do Slovencev in pa odločno in prepričano čezmejno sodelovanje z občinama Nova Gorica ter Sempeter-Vrtojba.

Kakšna je politična ocena?

Stranka se je odlično odrezala tako v volilnem obdobju kot v naslednjih petih letih, ko je bilo treba mesto konkretno upravljati. Volilni uspeh štirih izvoljenih občinskih svetnikov smo dosegli z dogovorom med stranko in zmagovitim kandidatom Brancatijem. Podlaga je bila dejstvo, da se je Slovenska skupnost povezala s tisto listo, ki je tako na primarnih kot potem v prvem krogu občinskih volitev zmagala. Poleg odličnega rezultata glede občinskih svetnikov pa je naša stranka tudi zabeležila odličen uspeh v mestnih rajonskih svetih, kjer je izvolila precejšnje število svetnikov in dobila tri predsednike, za Štandrež, Podgoro in Pevmo-Oslavje-Štmaver.

Svetniška skupina je bila stalno in zgledno na strani župana Brancatija ter mu nudila primerno podporo. Bilo je iznešenih več interpelacij in pobud. Vsekakor je zgovorno že dejstvo, da je Slovenska skupnost s svojimi izvoljenimi predstavniki na občini docela

izpolnila svoj program in dala celotni narodni skupnosti na Goriškem odličen doprinos.

Kaj pomeni biti prisotni v občinskem odboru?

Ko si v občinskem odboru, moraš konkretno upravljati občino in sprejemati odločitve v korist celotne skupnosti. Resor, ki nam je bil zaupan, je sicer zadeval jezikovne skupnosti in čezmejno sodelovanje, vendar na zasedanjih odbora se je treba pogovarjati in dogovarjati z ostalimi odborniki, ki vodijo različne resorje. Z naše strani smo dosegli res veliko. Na mesto odbornika je bil najprej imenovan Damijan Terpin, nato Mara Černic, sedaj pa to mesto zaseda Silvan Primožič. Pri vsakem je bilo nekaj doseženega bodisi za izvajanje zakonov 482/99 kot 38/01, bodisi kar se tiče čezmejnega sodelovanja. Mislim, da smo bili zares motor pri uvedbi tistega novega vetra, ki je zavel na Goriškem.

Kakšna je bila vloga štirih občinskih svetnikov?

mo kot nadvse pozitivno, saj so znali biti tudi pravi katalizator med svetom in odborom.

Kje vidiš danes, da je Gorica drugačna, kot je bila pred petimi leti?

Gorica je nedvomno drugačna, saj se je v vsem tem času zgodilo toliko pomembnih dogodkov, da je skoraj neverjetno pomisliti, da je minilo le pet let. Poleg zmage leve sredine na občinskih volitvah so k temu botrovali še vstop Slovenije v Evropsko unijo, uvedba skupne evropske valute v Sloveniji, stiki z Novo Gorico in številni drugi obiski, ki so ponesli Gorico v evropsko dimenzijo. Seveda je še marsikatera težava in odprto vprašanje, predvsem kar se tiče gospodarskega razvoja, vendar se mi zdi, da je zavel prav duh, s katerim se lahko vsake težave uspešno lotimo. Neverjetna škoda bi bila, da bi se vse to ustavilo ali celo nazadovalo.

Prvi pomemben uspeh je bil vključitev Gorice v območje izvajanja zakonov 482/99 in

je ustvarjala desnica, češ da bo morala občina vzeti v službo več sto novih uslužbencev z znanjem slovenskega jezika. Čeprav je bila to levosredinska uprava, pojmi kot so pravice za narodne in jezikovne skupnosti ustvarjajo, žal, še nekatere preglavice, ki pa so popolnoma brezpredmetne, kar se je nadalje jasno izkazalo.

Čezmejno sodelovanje je še vedno izziv za Gorico, ali je postalo že ustaljena praksa?

Mislim, da oboje mora biti izziv in mora postati ustaljena praksa. S pomočjo odbornišтва, ki je bilo dano v roke predstavniku Slovenske skupnosti, je postalo čezmejno sodelovanje, predvsem z občinama Nova Gorica in Sempeter-Vrtojba, za Gorico neka dodana vrednost, ki je ustvarila v mestu občutek, da bi bilo le mogoče obnoviti tiste čase, ko je bil goriški prostor združen. Seveda to je danes s političnega in državnega vidika nemogoče, z gospodarskega, socialnega, kulturnega in športnega pa ima to še

spoznati vse problematike rajonskega sveta. V Štmavru se bavimo z usadom, ki onesposablja glavno cesto, v Pevmi je bil problem rekreativno-športnega centra, ki je rastel počasi, v Podgori so se pojavljali problemi okoli pretoka Soče, industrijske cone in divjadi na bližnji Kalvariji, v Štandrežu je bil cel kup urbanističnih težav, ki

ga vpliva, jih pa mora hoče- noče upoštevati. Najprej smo bili priča zmagi, tako na občinskem kot na pokrajinskem kongresu Marjetice, ti- stega dela, ki je bil Brancatiju nasproten, in to je dalo tej skupini večjo legitimnost, da tudi pred deželnimi in državnimi vrhovi Marjetice zagovarja svoje stališče.

Na koncu je Slovenska skupnost predlagala Brancatiju, naj naredi lastno listo in naj se spusti v volilno kampanjo. Na tak način bi se okrog sedanjega župana zbrala precej solidna skupina, ki bi imela realne možnosti ciljati na balotazo. Žal so se tukaj vrstili dvomi, srečanja in odlaganja, ki niso

prinašali nič pozitivnega.

Slovenska skupnost ima obveze, ki imajo tako deželno kot državno razsežnost in jih mora upoštevati. Glede na nastalo položaj se je goriško pokrajinsko tajništvo zbralo in obsežno ocenilo vso zadevo. Tajništvo je menilo, da nadaljnje čakanje bi bilo za stranko škodljivo, če ne celo usodno, in zato je sklenilo, da stranka podpiše sporazum z Oljko in si pri tem prizadeva za kandidata, ki bi lahko poenotil celotno levo sredino, po možnosti naj bi to bil bivši goriški pokrajinski predsednik Giorgio Brandolin. Kot smo lahko sledili, se je ta poizkus tudi izvedel in samo osebna zavrnitev Brandolina je na koncu pokopala celoten trud usklajevanja. Sedaj je položaj pač takšen in iz tega je treba začeti graditi ter narediti vse, da premagamo desnico. S strani partnerjev v Oljki pa imamo podpisan dogovor, da bo ostala pozornost do Slovencev nespremenjena in se bo razvijala naprej in isto bo za čezmejno sodelovanje, ki je tudi prihodnost za Gorico samo.

Kakšni so izzivi in kakšna je strategija Slovenske skupnosti?

Je res, obdobje župana Vittoria Brancatija se žal zaključuje in odpirajo se nova prizorišča. To je pač dejstvo. Slovenska skupnost je v tem dolgem in težkem obdobju, v katerem je leva sredina iskala svojega kandidata, skušala na vse načine doseči, da bi sedanji župan Vittorio Brancati vsekakor spet kandidiral. Njemu gre priznanje, ki je v vsej italijanski politični zgodovini Slovincem največ dal in priznal. Žal so se zvrstili nekateri dogodki, na katere Slovenska skupnost sicer ni imela neposredne-

Foto DPD

Delegacija stranke Slovenska skupnost pred Državnim zborom v Ljubljani (foto JMP)

Imeli smo štiri svetnike v najmočnejši svetniški skupini v goriškem občinskem svetu, že to je pokazatelj, da smo bili kot politična stranka izredno pomembni za ravnovesje tako znotraj večine kot znotraj celotnega občinskega sveta. Delo svetnikov ocenjuje-

38/01. Kakšen je bil potek?

Ja, to sta bila zares pomembna uspeha, ki sta zahtevala izredno veliko truda, tako s strani Damijana Terpina, ki je bil v občinskem odboru, kot s strani štirih občinskih svetnikov. Predvsem je bilo treba demantirati strahove, ki jih

ogromno skritih moči. Tako je danes, ne vem kako bo v primeru zmage desnice in njenega kandidata Romolija.

Kako je danes glede odnosa med občino in rajonskimi svetovi?

Imel sem priložnosti od blizu

Sodelovanje s SSk se nadaljuje

Predstavitev kandidata Oljke Giulia Mosettija

V petek, 13. aprila, je potekala v Gorici predstavitev kandidata Oljke za goriškega župana. To je pred kratkim izvoljeni občinski tajnik Marjetice odvetnik Giulio Mosetti. Predstavitev se je udeležila široka paleta političnih osebnosti. Bili so prisotni deželni svetniki Mirko Špacapan (SSk), Mirio Bolzan in Igor Dolenc (LD), Franco Brussa (Marjetica), tajniki strank Damijan Terpin (SSk), Omar Greco (LD), Marino Visintin (Socialisti) in Diego Moretti (Marjetica) ter javni upravitelji, kot so predsednik goriške občinskega sveta Federico Portelli, predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta, podpredsednica pokrajine Roberta Demartin, pokrajinski odborniki Mara Černic in Sara Vito ter pokrajinski odbornik Maurizio Salomoni.

Foto Bumbaco

Srečanje je uvedel pokrajinski tajnik Marjetice Moretti, ki je predstavil kandidata, obrazložil politično pot, po kateri je prišlo do kandidature, in poudaril tudi

Brancatijevo upravo. Podčrtal je dejstvo, da zmaga desnice bi zares pomenila ustavev vsega pozitivnega, kar se je v zadnjih petih letih rodilo. Še posebno, če pri tem upoštevamo, da

kandidat desnice je sklenil pogojevalne dogovore s skrajno desnico, s katero res si ni mogoče obetati nič dobrega, še posebno kar se tiče odnosov s Slovenci in Slovenijo. Poudaril je tudi dejstvo, da leva sredina tekmuje z dvema kandidatom, kar bo lahko plus, seveda pa mora v drugem krogu priti do poenotenja okrog kandidata, ki se bo do tja prebil.

Županski kandidat Giulio Mosetti se je najprej vsem zahvalil za zaupanje in poudaril pomembnost strnjnosti Oljke proti edi-

pomembnost, da je k Oljki pristopila tudi Slovenska skupnost. Za njim je nastopil Mirko Špacapan, ki je najprej pozdravil med pristoinimi tudi drugega kandidata leve sredine Andrea Bellaviteja. V nadaljevanju je poudaril dejstvo, da je Slovenska skupnost pristopila k Oljki, ker je dobila zagotovila glede nadaljevanja poti odprtosti do Slovencev in do čezmejnega sodelovanja, kakršno je bilo do sedaj z

nemu nasprotniku, ki sta desnica in njen kandidat Ettore Romoli. Glede programa je napovedal, da bo predstavljen v prihodnjih dneh, da pa bo sledil smernicam dosedanjega z do- ločenimi prelomnicami na nekaterih področjih, kjer so bile narejene napake. Podčrtal je, da se bo veter prenov predvsem, kar se tiče odnosa s Slovenci in čezmejnega sodelovanja, nadaljeval nespremenjeno.

Sobota, 14. aprila

Kongres Marjetice v Gorici

V soboto, 14. aprila, je v Gorici potekal deželni kongres Marjetice, ki je imel kot glavno nalogo to, da izvoli novega deželnega tajnika. Dejstvo, da je bila Gorica izbrana za zasedanje deželnega kongresa, je tudi v tem, da bodo v kratkem občinske volitve, na katerih je bil izbran za županskega kandidata Oljke prav predstavnik Marjetice odv. Giulio Mosetti. Po drugi strani je bil ta kongres pomemben tudi za Slovensko skupnost, narodno stranko Slovencev v Italiji, ki ima z Marjetico konfederativni dogovor za medsebojno sodelovanje. Tako sta na kongresu Marjetice zastopala SSK deželni tajnik Damijan Terpin in deželni svetnik Mirko Špacapan.

Če lahko strnemo vsebino kongresa, lahko v celotnem poteku vidimo tri pomembne točke: soglasno izvolitev novega deželnega tajnika Antonia lusa, prepričano podporo za ustanovitev deželne Demokratske stranke v letu 2008 in goriške občinske volitve. Slednjo temo je nepričakovano odprl glavni gost kongresa, predsednik deželnega odbora Riccardo Illy z izjavo, da leva sredina v Gorici lahko zmaga in da bo s tremi kandidati v

prvem krogu lažje preprečiti kandidatu desnice, da zmaga v prvem krogu.

Svoj pečat na kongresu je gotovo pustil tudi govor deželnega tajnika SSK Damijana Terpina, ki se je najprej zauzstavil ob sodelovanju Marjetice in SSK, po katerem se je slovenska narodna stranka vrnila v deželni svet, potem ko jo je leta 1993 sprememba volilnega sistema izločila iz deželnega dogajanja. Preko deželnega podpredsednika Morettona je celotna slovenska narodna skupnost lahko bila deležna raznovrstnih prispevkov. S sodelovanjem v občinskem svetu pa je Marjetica na pobudo deželnega svetnika SSK Mirka Špacapana predstavila številne predloge, amandmaje itd. Partnerski odnos pa je doživel višek ob sprejetju deželnega volilnega zakona, v katerem je vključen evropski model za olajšano zastopstvo slovenske manjšine. Sodelovanje med Marjetico in Slovensko skupnostjo je bilo v tem odločilno. Še posebno pomembno je sedaj dejstvo, da je vlada ta zakon tudi potrdila in so vse kritike, ki jih je bil zakon deležen, padle v vodo. Terpin je še dodal, da upa v nadaljevanje takega sodelovanja, v

katerem sta spoštovani politična identiteta in samostojnost SSK, tudi z ustanovitvijo Demokratske stranke. Pri tem pa ga je potrdil nov deželni tajnik Antonio lusa, ki je v svojem programskem nagovoru potrdil obveze Marjetice do SSK tudi v nastajajoči Demokratski stranki.

Terpinov govor pa je doživel največ pozornosti in bučen aplavz, ko je jasno povedal, da je bilo popolnoma zgrešeno onesposobiti sedanjega župana Brancatija in pri tem ne imeti enakovrednega protikandidata. S to izjavo je Terpin še enkrat poudaril, kako celotna stranka SSK ceni delo dosedanjega goriškega župana, še posebno na področju dvojezičnosti, odnosa do Slovencev, izvajanja zakonov 482/99 in 38/01 ter čezmejnega sodelovanja. Prav zaradi tega je Damijan Terpin še dodal, da se ima za počaščenega, da je lahko kot odbornik sodeloval v Brancatijevem odboru. V nadaljevanju je Terpin še orisal vstop SSK v Oljko. Po propadu kandidature Georgia Brandolina je SSK zahtevala, naj si sedaj odgovornost prevzame goriška Marjetica in naj se kandidira njen občinski tajnik Giulio Mosetti. Ta zahteva je bila tudi sprejeta in je utrdila celotno Oljko, saj predstavlja mlad in dinamičen odvetnik primerno protiutež desniciarskemu kandidatu Romoliju.

Stran pripravil Julijan Čaudek